

Képek a 10 éves abaújkéri iskola mindennapi életéből

Fotók: Kopcsik István

IV. évfolyam
2016/1. szám
TAVASZ

ára 450 Ft

Újmagiszter

A Wesley-pedagógusok és -diákok életmód- és iskolamagazinja

Wesley Oktatási Intézmények

TARTALOM

ÚJ MAGISZTER IV. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

10

15

13

20

Iványi Gábor felhívása a menekültekkel szembeni emberségesebb bánásmódot 3

Ki a szakadékból! – tanácsolja Fábry Béla a pedagógusoknak 4

Elégedetlen szülők és diákok – az elégedetlenségről már kénytelen tudomást venni a kormány is 5

A munkalapú társadalom demagógiájától a KLIK-esedés következményéig – Kopcsik István jegyzete 8

A 10 éves Abaújkérről Márkus Judit, Csengeriné Rákasi Brigitta és Tóth Judit beszámolója 10

Pályázati hírek: Félidő Balogi Anna és dr. Szalai András írása 13

Aktualitásaink, programjaink 15

Napsoroló 18

A Civil Oktatási Fórum 12 pontja 20

Budapest angyala, Ángel Sanz Briz Harsányi Iván professzor írása a spanyol diplomatáról 21

Bemutatjuk Röhrig Géza hajléktalantemetés című versét 23

Kulturális ajánló 24

Létesítsünk magaságyat! – javasolja dr. Bálint György 29

Kamrapatika 30

Rejtvény 35

A címlapfotó: HVG, Fazekas István

Kiadó: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) • 1086 Budapest, Dankó utca 11. • Telefon: 36-1/210-5400
Szerkesztőbizottság: dr. Iványi Gábor, a MET, a fenntartó képviselője e-mail cím: ivanyigabor@wjlf.hu
Főszerkesztő: dr. Palotás Katalin telefon: 36-06-30/2039154 e-mail cím: palotas.katalin1@gmail.com
Művészeti szerkesztő: Farkas Csilla • Főiskola: Nagy Péter • Közoktatás: Kopcsik István • ISSN: HU ISSN 2064-3632

VERSENY-JÁTÉK

TANULÓKNAK, TANÁROKNAK,
A MAGYAR VÁRAKRÓL

MAGAZINUNKBAN VERSENYT HIRDETÜNK, MAGYAR HELYSZÍNEKKEL.

A feltett kérdésekre a helyes válaszok akár az iskolai tanulmányokból megadhatók, de utánanézhethetünk könyvtárban, interneten – így sok hasznos tudnivalóra szert tehetünk.

A helyes válaszokat beküldők között minden fordulóban külön sorsolunk egy nyertest, akinek értékes könyvjutalmat adunk.

A négy forduló győztese kétnapos kiránduláson vehet részt az általa kiválasztott, a feladatok között szereplő helyszínek egyikén.

Játékunkban eddig magyar helyszíneket, magyarországi várakat kellett felismerni.

A következő számban már külföldi fővárosok jellemző képei alapján kell majd megadni, melyik ország fővárosáról van szó.

1. Mi a képen látható vár neve?

Mi a folyó neve, amely mellett található a vár?
Melyik fejedelmünkhöz fűződik a vár története?
Milyen fontos eseményen játszott fontos szerepet a vár?

2. Mi a képen látható vár neve?

Az eredetileg bencés apátság melyik században vált erődítménnyé és milyen hatalom ellen harcolt a vár ura, Szapolyai János?
Melyik uralkodó zálogosította el a várat és kinek?
Milyen gyűjtemény található ma a várban?

A megfejtések beérkezésének határideje a magazin megjelenését követő hónap utolsó napja, a megfejtéseket a név és elérhetőség pontos feltüntetésével az alábbi e-mail címre várjuk: palotas.katalin1@gmail.com vagy postán az Új Magiszter magazin szerkesztőségének címezve (1086 Budapest, Dankó utca 11).

VIDÁM JÁTÉKOT KÍVÁN ÉS MINÉL TÖBB MEGFEJTÉST VÁR A FELADATOK ÖSSZEÁLLÍTÓJA: Palotás Katalin

FELHÍVÁS

A MENEKÜLTEKKEL SZEMBENI EMBERSÉGESEBB BÁNÁSMÓDÉRT

Az irgalmatlanság és embertelenség bűnét követi el a magyar kormány, ha továbbra is fenntartja azt a helyzetet, melyben a Magyarország déli határátkelőinél regisztrálásra váró menekülteket, felnőtteket és gyermekeket tartja. A menekültek nem bűnözők és nem ellenségeink. Már az állig felfegyverzett katonaság velük szembeállításuk is elfogadhatatlan, de ha bűnelkövetőknek vagy hadi ellenfeleinknek kellene tartanunk őket, akkor is megengedhetetlen az, ahogy a kora tavaszi hajnali fagyokban, esőben, sárban, éhségnek és szomjúságnak kitéve, a szabad ég alatt kénytelenek arra várni, hogy a magyar hatóságok fokozatosan lassított tempóban kérelmeikkel foglalkozzanak. Elfogadhatatlan a helyszínre vezényelt erők méltatlan ellátása is, és hogy nekik kell emberi jóérzésüket megtagadva, embertelen parancsnak engedelmeskedve megakadályozni civil szervezetek segítőkészségét.

Felszólítjuk a magyar kormányt, hogy haladéktalanul térjen vissza azokhoz az emberséges elvekhez, melyek alapján hazánk az ENSZ és az Európai Unió tagjává válhatott. Amennyiben a feladattal a helyi hivatalos szervek nem tudnak tisztességesen megbirkózni, úgy azonnal tegyék lehetővé, hogy a civil szervezetek (az ismert Migrationswatch és mások) élelmet, ivóvizet, száraz ruhát, sátrat, takarót és egyéb vihesse a senki földjén várakozóknak. Felhívjuk azon egyházakat is, melyeket a kormány politikai partnereiként elfogad, hogy vallásuk és hitük alapelveit követve, emeljék szót az emberiség nevében.

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség és a vele együttműködő Oltalom Karitativ Egyesület, mely a menekültválság kirobbanása óta segíti az úton lévők és menedékkérők ellátását itthon és külföldön egyaránt, kész most is tevékenyen részt venni az emberi kiszolgáltatottság enyhítésében.

Budapest, 2016. április 1.

Iványi Gábor
a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség elnöke

Ki a szakadékból!

– tanácsolja Fábry Béla pedagógus,
a *Népszabadság* 2016 február 15-én megjelent cikkében

A pedagógustársadalom kilépett az osztályteremből, a krétát transzparensre cserélte. A miskolci Hősök tere, a budapesti Kossuth tér mutatta az elszántságot. Sokan – szakszervezetek, civil szervezetek, szülők – ismerték fel, hogy nekik is dolguk van ott, ahol a pedagógusok fel-emelik a hangjukat. A diákok számára is itt volt a valóságos társadalmi tapasztalatszerzés ideje, amikor magukért és ifjabb diáktársaikért állhattak ki, és átélhették, milyen drámai erejű élmény a tüntető tömeg néma csendje.

Az iskolák együttműködő képviselői, a szakszervezetek, a civil szakmai szervezetek álláspontjában közös, hogy mindannyian az oktatási rendszer egészét érintő, rendszerszintű változásokat akarnak. A mai oktatási rendszert avítnak és működésképtelennek tartják. Új közoktatási törvényt követelnek, a követelmények átalakítását, az iskolafenntartás és az ellenőrzés-értékelés jelenlegi rendszerének a lecserélését, forráskivonás helyett forrásbővítést – legalább a 2010-es szintig –, diákok és pedagógusok munkaterheinek csökkentését stb. Az alternatív rendszer kidolgozása és közös képviselet végett újjászerveződik a Civil Oktatási Kerekasztal, a miskolci iskolák kezdeményezik az egész ágazatot megjelenítő Központi Közalkalmazotti Tanács létrehozását.

Orbán Viktor álláspontját Balog Zoltán és Palkovics László határozottan megfogalmazta: a 2011-ben választott irány jó, a rendszer fő elemei stabilak, azokhoz nem nyúlnak, a működési zavarokat korrekciókkal kívánják elhárítani. Erről szól a kormány kezdeményezte Köznevelési Kerekasztal első napja. Bizottságokban egyeztetnek a kiválasztottakkal apró módosításokról: igazgatóknak bankkártya, a Nagy Gólem helyett esetleg néhány Kis Gólem - és kész.

Érthető. Hatalma hosszú távú biztosításának egyik pillére az oktatási rendszer. Ha ez megbillen, megbillen az egész hatalmi rendszere.

Felsorakoztak a csapatok egymással szemben. A két fél stratégiája világos, a küzdelem megindult. A felek erőt demonstrálnak, fárasztják egymást, keresik a fogást. A kormánycsapat stabil, minden hatalmi eszköze, amivel a folyamatokat irányíthatja, Orbán kezében van. Vele szemben a pedagógusok, diákok és szülők százezrei állnak, a csapat alakul, csapatkapitány még nincs, eszközeik szerények, elszántságukkal fordítottan arányosak. Van-e megoldása a helyzetnek a jelenlegi körülmények között? Úgy tűnik, nincs.

Ha a pedagógusok továbbra is „rendszerszintű változásokat” követelnek, küzdelmük kudarcra van ítélve. Kidolgozhatnak bármilyen modern, szakmai elemzésekkel, tudományos vizsgálatokkal, hazai és nemzetközi adatokkal, más országok eredményeivel alátámasztott javaslatokat, ahogy ezt már egyébként is megtették, a hatalom minderre vak.

Ki kell mondani, hogy az oktatási rendszer egészét érintő változások csak akkor fognak megvalósulni, ha azokat politikai változások előzik meg. A diktatúra, még ebben a puha, demokráciának álcázott változtatásban sem tűri meg a demokratikus-humanista oktatási rendszert. Helyre kell állítani a társadalom működésének demokratikus kereteit. Ez szükségszerűen magában foglalja az oktatás viszonyainak demokratizálását, modernizálását is.

Ezek szerint a működési zavarok megszüntetésének rövid távú programjáról le kell mondani? Nem. Minden gyerek egyszer elsős, középső- és felsőfokon. Nem tehetjük meg, hogy az ő mai érdekeiket feladjuk. Az ő iskoláslétük sem telhet el nyomorúságos körülmények között. Egyszerre kell küzdeni a mai lehetetlen állapotok elviselhetővé tételéért és a rendszer egészének átalakításáért.

TÖNKRETETT ISKOLÁK, MEGALÁZOTT TANÁROK, ELÉGEDETLEN SZÜLŐK ÉS DIÁKOK

– a növekvő komoly gondokról, a tüntetésekről kénytelen tudomást venni a kormány is

Radó Péter oktatáskutató szerint regnálása fél évtizede alatt a jelenlegi magyar kormányzat az euroatlanti civilizáció modernkori történelmében példátlan teljesítményt produkált: rombalmazzá változtatott egy jól-rosszul, de stabilan működő, a fejlett világ átlagos eredményeit produkáló, fejlődőképes közoktatási rendszert

Az általános elégedetlenség kifejezésében az első lépést a Miskolci Herman Ottó Gimnázium közvéleményhez intézett nyílt levele jelentette, amelyben a miskolci tanárok hangsúlyozták, hogy az egész oktatási rendszert látják veszélyben.

Véleményük szerint kaotikussá vált minden, az, hogy vannak még jól működő iskolák, jól megtartott órák, versenyeredmények, sikeres érettségik és felvételek, kizárólag a tanárok lelkiismeretességének köszönhető – és nem az oktatáspolitikai tevékenységének.

Elhibáztatnak tartják a Nemzeti Alaptanterv gyakori változásait, hol az érettségi követelményrendszer, hol a továbbtanulási lehetőségek köre változik, vagy a tankönyv. Nem csoda, hogy a reformdömpingben nem teljesítenek jól a magyar diákok a nemzetközi felméréseken. A két-három éves reformok csak felelőtlen próbálkozásnak tekinthetők.

A kialakult helyzetért a felelősség a miskolciak szerint a KLIK mellett a kormány által 2014 júniusában létrehozott Nemzeti Pedagógus Kart is terheli, amely az állami és az önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben pedagógus munkakörben közalkalmazottként foglalkoztatottak önkormányzattal rendelkező köztestülete. A Kar tagja az a pedagógus, aki az állami és önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben pedagógus munkakörben foglalkoztatásra szóló kinevezést kapott.

A Nemzeti Pedagógus Kar fő feladata a köznevelést és a pedagógusképzést érintő jogszabályok megalkotása és módosítása, megalkották többek között a Pedagógusok Etikai Kódexét, amely a miskolciak szerint felháborító, támogatottság és jogalap nélküli szülemény.

Problémásnak tartják a nyílt levél megfogalmazása szerint a jelenlegi tananyag mennyiségét is, a tanulók tényanyag-hegyeket kénytelenek bemaogni, túlzottan állapították meg a heti óraszámokat. Az uniformizált, egységesítésre törekvő oktatási rendszer emellett bebetonozza az eltérő szociális, egészségügyi vagy mentális helyzetből származó különbségeket.

A tanárok nem hajlandók további adminisztrációs terheket elviselni, sérelmezik munkájuk minden pillanatának folyamatos ellenőrzését, azt, hogy az igazgatóktól elvették a legfontosabb jogköreiket: nem gyakorolhatják a munkáltatói jogokat, nincs önálló gazdálkodásra lehetőségük.

„Szeretnénk a felnövekvő generációkat jól felkészíteni az élet kihívásaira, hogy képesek legyenek megfelelni a kor követelményeinek!

Vegyék ezt a nyílt levelet segélykiáltásnak, kérjük a felettes szervek és a társadalom támogatását, segítségét!” fejezi be nyílt levelét a Miskolci Herman Ottó Gimnázium nevelőtestülete.

A nyílt levélhez hétszáz iskola és mintegy harmincezer magánszemély csatlakozott.

Csatlakozott a felhíváshoz a budapesti Teleki Blanka gimnázium is. Ahogy igazgatójuk, az ország legfiatalabb iskolaigazgatója, Pukli István hangsúlyozta: „Örömmel tölt el a Miskolci Herman Ottó Gimnázium nyílt levele, s ezúton is szeretnénk megköszönni, hogy megtörték a tanártársadalmat nyomasztó csendet”. Nyílt szavazással döntöttek arról, hogy támogatják a miskolci kollégáik kiállítását, és csatlakoznak követeléseikhez, tiltakoznak az oktatási rendszer diktatórikus és egész pályás letámadása ellen.

A tanárokról becsmérő hangon nyilatkozó Klinghammer István, felsőoktatásért felelős államtitkár megszólalására reagálva indult meg a Sashegyi Arany János Gimnázium és Általános Iskolából kiindulva a Diákok a Kockás Ingért mozgalom, amely az oktatáspolitikai elleni lázadás szimbólumává vált. Eddig soha nem tapasztalt együttműködés, összefogás nyilvánult meg országosan, a diákok kiálltak a tanárok mellett és a kockás ing viselésével azt a pozitív üzenetet küldik a hatalomnak, hogy elégedetlenek az oktatás helyzetével, nem fogadják el a jelenlegi állapotokat. Több tízezer diák viseli a kockás inget, tiltakozásuk jeleként.

A tanárok és a diákok országos tiltakozásával egy időben a szülők is csatorba álltak, a *Nem leszek suliban* facebookos csoport felhívására körülbelül 30 ezer szülő jelezte, hogy gyerekeik részt vesznek a február 29-re szervezett

egynapos iskolai távolmaradáson. Önkéntes csoportok, tanárjelöltek, egyetemi oktatók, néptáncosok, stúdiósínházak, szülők jelentkeztek, hogy kreatív foglalkozást tartanak az iskolától a szülők kérésére vagy saját maguk meggyő-

ződése miatt távol maradó diákoknak. A közélet iránt érdeklődő, a közvetlen érintettséget tudatosan megélt diákok úgy érezhetik, fontos ügyben, az őket közvetlenül érintő oktatásügyben véleményyt nyilváníthatnak.

A Pedagógusok Szakszervezete közzétette 25 pontos követelését, amelyeket előzetesen több hónapon keresztül egyeztetettek az illetékesekkel, a kormányoldal képviselőivel is:

A GYERMEKEKKEL, TANULÓKKAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

1. Vissza kell állítani a 18. életévig tartó tankötelezettséget, megszüntetve a Híd-programokat.
2. A tartalmi szabályozás felülvizsgálatával radikálisan csökkenteni kell a tananyagot. Lehetővé kell tenni az egyéni tanulási utak kialakításának lehetőségét.
3. Jelentősen csökkenteni kell a kötelező tanulói óraszámokat. Az időkereteket a választható tanórai foglalkozásokhoz, illetve a szakkörökhöz kell áttenni.
4. Meg kell szüntetni az általános iskolában a tizenhat óráig tartó kötelező benntartózkodást.
5. Szülői kérésre kell biztosítani a napközit, a tanulószobát. A feltételek biztosítása mellett az egész napos iskolát kell megszervezni. Az egész napos iskolai ellátásban részt vevő tanulók részére házi feladat nem adható.

A fenntartással kapcsolatos kérdések

6. A köznevelésről szóló törvényben jelenjen meg újra az Országos Köznevelési Tanács és a Köznevelési-politikai Tanács. E testületek, valamint az ágazati érdekegyeztetés fórumának meghallgatása nélkül nem kerülhet kiadásra jogszabály.
7. Az államnak mint fenntartónak, nem lehet több jogosítványa, mint a többi intézményfenntartónak. Szét kell választani az állami ellenőrzés rendszerét az intézményi ellenőrzés rendszerétől. Egyidejűleg felül kell vizsgálni és radikálisan egyszerűsíteni kell az ellenőrzés rendszerét.
8. Vissza kell állítani az intézményvezetők munkáltatói jogát, gazdálkodási jogát.
9. Jogszabályban kell rendezni a szakképzési centrumok helyzetét.
10. Valóságos, reális, a tényleges költségeket – bérköltségek, működési költségek, fejlesztési költségek – figyelembe vevő tervezésre van szükség, külön-külön intézményi költségvetések elkészítése mellett.

Pedagógusfoglalkoztatás kérdései

11. A köznevelésről szóló törvényben kell meghatározni a pedagóguslétszám számításának elveit: heti huszonkét óra, átlag osztálylétszám, finanszírozott időkeret.
12. A köznevelésről szóló törvényben elő kell írni, hogy az üres álláshelyeket meg kell hirdetni és be kell tölteni, beleértve az átmenetileg, pl. szülés miatt ellátatlan munkaköröket.
13. Vissza kell állítani a pedagógusok kötelező óraszámát, főszabályként heti huszonkét órával. A többletanítás után óradíjat kell fizetni.
14. El kell törölni a kötött munkaidőt. Az intézményben való benntartózkodásról a munkáltató szabadon döntsön.
15. Vissza kell állítani az órakedvezményt – heti két óra – az osztályfőnöki feladatot, a munkaközösség-vezetői feladatot, illetve a diákönkormányzatot segítő feladatot ellátó pedagógusok részére.
16. Meg kell határozni a meglévő pótlékok differenciálási szempontjait.
17. Vissza kell hozni a minőségi munkavégzésért járó pótlékot, a minőségbiztosítás feladataiban való közreműködésért járó pótlékot, az integrált felkészítésben való részvételért járó pótlékot.
18. Új pótlékként intézményi pótlékot kell megállapítani mindazoknak, akik nem tartoznak a pedagóguséletpálya-modell hatálya alá.
19. Biztosítani kell a pedagógusnak – az állami tankönyv-monopólium megszüntetésével – a tankönyv megválasztásának szabadságát.
20. Meg kell szüntetni az öregségi nyugdíjkorhatárt elérők automatikus foglalkoztatási tilalmát. Lehetővé kell tenni, hogy az öregségi nyugdíjban lévők – nyugdíjuk folyósítása mellett – tovább dolgozhassanak.
21. A foglalkoztatást meghatározó kormányrendeletbe be kell építeni a kollektív szerződésnek azokat a rendelkezéseit, amelyeket nemcsak a Klik fenntartásában lévő köznevelési intézményekben kell alkalmazni, hanem valamennyi köznevelési intézményben.
22. Radikálisan csökkenteni kell a pedagógusok adminisztratív terheit, ennek érdekében elő kell írni, hogy csak a pedagógus-munkakörhöz kapcsolódó adminisztráció elvégzésére köteles a pedagógus. A köznevelés intézményeinek csak törvény, illetve az OSAP írhat elő adatszolgáltatási kötelezettséget.
23. A köznevelési törvényben ki kell mondani, hogy a köznevelés intézményeiben a közfoglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók.

SZERVEZÉSI KÉRDÉSEK

24. Vizsgálják felül az Oktatási Hivatal által ellátott feladatokat, szüntessék meg azt, amire nincs szükség. A pedagógiai intézeteket alapítsák újra. Az Oktatási Hivatal maradjon meg önálló szervezetként.
25. Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet további működtetését biztosítani kell. Fenntartói jogát át lehet adni egy felsőoktatási intézménynek.

Galló Istvánné, a Pedagógusok Szakszervezete elnöke szerint a kormány érzi a problémákat, de rendszerszintű változtatásokra nem hajlandók, márpedig erre lenne szükség. Követeléseiknek február 13-án ezért országos demonstrációval adtak nyomatékot, amelyen a közsféra – az egészségügyiek, a közalkalmazottak, a szociális szférában dolgozók – érdekképviselői is felszólaltak.

A problémák mielőbbi rendezésére a kormány kezdeményezésére megalakult az Oktatási Kerekasztal, és itt több konkrét intézkedés is történt. Bejelentették, hogy átalakul a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) költségvetése, módosul a közbeszerzések folyamata és várhatóan még ebben a félévben megkapják az intézményvezetők a gazdálkodásukat segítő igazgatói kártyát.

Balog Zoltán, az EMMI minisztere hangsúlyozta, azért hívták össze a köznevelési kerekasztalt, mert világossá szeretnék tenni, hogy azokat a bajokat, nehézségeket, amelyek a magyar köznevelési rendszert jellemzik, együtt szeretnék megoldani, ezért is mindenkit szívesen látnak a kéthetente ülésező kerekasztalnál. Aki nincs itt, sajnálják, rossz döntés nem jeleneni – fogalmazott. Tájékoztattott arról, hogy a kerekasztalt megbeszéléssorozat előzte meg, az ország összes állami fenntartású iskolájával egyeztettek, több mint 2200 intézményből több ezer javaslatot dokumentáltak.

Az oktatáshoz értők véleménye szerint az eddigi javaslatok nem érintik az oktatás problémáinak a lényegét, az, hogy több pénzt kap a KLIK, nem befolyásolja a rosszul felépített szervezet működését, az, hogy leváltották az elnököt, semmit nem jelent, nem a személyekkel, hanem az egész rendszerrel van a baj. A tárgyalások sikertelenségét jelzi az is, hogy már csak az Országos Köznevelési Tanács és a Nemzeti Pedagógus Kar ül a tárgyalóasztalnál. A releváns szakmai szervezetek a Civil Közoktatási Platform keretei között tanácskoznak.

A Civil Közoktatási Platform negyvenöt civil és szakmai szervezet részvételével február közepén alakult meg, ahol az alakuló ülésen Radó Péter oktatáskutató, az ülés levezető elnöke a

kormány által kezdeményezett köznevelési kerekasztalra utalva kiemelte, a platform új kezdeményezés, nem alternatív kerekasztal, fő célja az elindult folyamatok megfelelő támogatása.

A tiltakozó mozgalmak, a szakmai szervezetek és a szakszervezetek csak ilyen megfelelő támogatással tudnak hatékonyan működni, így a platform legfontosabb feladata ennek a támogatásnak a megszervezése, a közös követeléslista megfogalmazása.

Pilz Olivér, a közoktatás problémáiról nyílt levelet megfogalmazó miskolci Herman Ottó Gimnázium közalkalmazotti tanácsának elnöke szerint új közoktatási rendszert kell létrehozni, új

nökhöz: ha 2016. március 23-ig, azaz 8 napon belül nem kérnek bocsánatot a szónok megfogalmazása szerint az elmúlt 6 évben megfélemlített, megalázott emberektől, akkor a Tanítanék mozgalom március 30-ára egyórás munkabeszűntetésre szólítja fel a támogatóit. Pukli István a kerekasztal helyett igazi tárgyalóasztalt követelt, igazi tárgyalóképes delegációt.

Köztudott, hogy Magyarországon ma nem egyszerű sztrájkolni, sőt, gyakorlatilag lehetetlen, legalábbis törvényesen. Ezért ez az esetleges sztrájk igazából polgári engedetlenség lesz, az állampolgároknak alkotmányos joguk kinyilvánítani, miben hisznek.

„Szeretnénk a felnövekvő generációkat jól felkészíteni az élet kihívásaira, hogy képesek legyenek megfelelni a kor követelményeinek!

Vegyék ezt a nyílt levelet segélykiáltásnak, kérjük a felettes szervek és a társadalom támogatását, segítségét!”

közoktatási törvénnyel, ennek megfelelően a Nemzeti Alaptantervet is újra kell fogalmazni.

A hol kérlelhetetlenül zuhogó, hol idegesítően szemerkélő esőben került sor a március 15-i felvonulásra, ahol több tízezren vonultak Budapest belvárosán keresztül a közoktatási rendszer jobbításáért demonstrálva. A *Tanítanék* mozgalom nyolcvan partnerszervezetével még népesebb vonulások demonstrációit szervezett, mint a februári, úgynevezett esernyős tüntetés volt. A szónokok között volt tanár is, diák is, szülő is, de a legnagyobb hatású az a bejelentés volt, amelyet Pukli István, a Teleki Blanka gimnázium igazgatója már előre jelzett, ultimátumot intézett Orbán Viktor kormányfőhöz és Áder János köztársasági el-

A március 30-ra tervezett esemény annyit jelent, hogy a Tanítanék mozgalom tagjai egy órára felfüggesztik a tanítást, a tanárok kimennek az iskolák elé. Ahová egyébként mindenki mást is hívnak, álljon le az élet mindenhol – invitálta Pukli István azokat, akik szolidaritást vállalnának velük. Az egyórás sztrájk után aztán lehet két-, majd háromórás, amennyiben hatástalannak bizonyul az első „munkabeszűntetés”.

A számtalan szervezet mellett a tanárok és diákok március 15-i demonstrációjához csatlakozott két újdonsült Kossuth-díjas, Nemes Jeles László, a Saul fia című Oscar-díjas film rendezője és Röhrig Géza, a film főszereplője is.

Összeállította: PALOTÁS KATALIN

A MUNKAALAPÚ TÁRSADALOM DEMAGÓGIÁJÁTÓL A KLIK-ESEDÉS KÖVETKEZMÉNYÉIG

(avagy a társadalmi PÖCS-ösödés folyamata dióhéjban)

Ama még hivatalban lévő miniszterelnökünk gyakran emlegeti, hogy ún. „munkaalapú társadalmat” kell létrehozunk! Amikor ezt mondja – nyilván tudatosan – elfelejti azt, hogy amióta emberi közösség létezik, az mind munkaalapú közösség. És azt is elfelejti, hogy a közösség azért választja az ősidőkben és a modern polgári társadalmakban a vezetőit, hogy megoldják az aktuális gazdaság-vezérségi feladatokat és a társadalmi, politikai intézményeken keresztül segítsék az emberek megélhetésének biztonságát.

1992-ben Antall József és Szabó Iván a századvég legnagyobb magyar politikai tehetségének – az akkor még ifjú liberális, a bolsevik stílust otthonról is jól ismerő – Orbán Viktort tartották. A kép azóta nagyon sokat változott: senki nem gondolta volna, hogy ő maga és az általa vezérelt párt a politikai, hatalmi befolyás érdekében milyen változtatásokra képes: folyamatosan megszabadulva a liberális pártalapítótól eljutott egy gyakorlatilag ideológiamentes, pragmatikus, szélsőjobb-dali-bolsevik nyelvezetet használó kevert alakzatig, melyet semmi más nem érdekel, mint a politikai hatalom hosszú távú megszerzése és a nemzeti vagyon teljes újraelosztása.

Különösen agresszívá akkor vált a folyamat, amikor a 2002-es választásokon – ellentétben a várakozásaikkal – simán megbuktak. Rádöbrentek, hogy a gazdasági és a hatalmi szféra lassú átalakítása nem vezet célra, erre nincs ide-

jük. A 2006-os választások megerősítették a vezér frusztráltságát és a háttértámogatók éhségét. Ezt követően megpróbálták polgárháborús állapotokat kialakítani – lásd TV-székház ostroma –, és a kormányzás helyett azzal foglalkoztak, hogyan lehet olyan hatalmi többséget létrehozni és hatalomra juttatni, ami a törvényalkotáson keresztül lehetővé teszi a nemzeti vagyon – híveik, gazdasági támogatóik közötti – újrafelosztását és a politikai hatalom több cikluson keresztül tartó bebetonozását.

Kihasználva a 2008-as világgazdasági válságot és a kormánykoalíció önmagát marcangoló belső ellentéteit, egyre növekvő, tudatosan épített média-befolyással elérték azt, hogy karaktergyilkosságok és – többségében – hamis vádak alapján a kormánykoalíció vezetőit, meghatározó állami és önkormányzati pozícióban lévő embereit lejárássák, hitel-telenítsék. A tömegek tudatos félrevezetésével megszerezték 2010-ben a 2/3-os, bármilyen törvénymódosításra alkalmas parlamenti többséget.

Az ezt követő intézkedések logikája kristálytiszt, csak az alvó, részben megvásárolt, nagyobb részében megfélemlített értelmiség és a folyamatosan félrevezetett alacsonyabb iskolázottságú társadalmi többség nem vette észre a célt, amelyet szolgáltak.

Csak a fontosabb célokat említjük: a köztársasági alkotmány helyébe „Nemzetinek” nevezett Alaptörvény, amely

csak a nemzet hatalomban lévő részére vonatkozik, a többiek kizárja az ún. Nemzeti Együttműködés Rendszereből, kimaradtak az állampolgári jogon járó nyugdíj- és TB-ellátáshoz való jog, a szociális gondoskodás alapelvei.

Sólyom László volt köztársasági elnök (hosszú időn keresztül az Alkotmánybíróság elnöke) véleménye szerint nem az a baj, hogy rossz az Alaptörvény, hanem az, hogy eltörli az állampolgárokból lassan (25 év alatt) kialakuló alkotmányos tudatot, a törvényesség tiszteletét.

Az Alkotmánybíróság feltöltése fideszes pártkatonákkal, az ügyészség vezető pozícióinak kisajátítása, a bírósági szervezet átalakítása, a visszamenőleges (!) törvénykezés – mindezek ismeretlenek a világ fejlett polgári társadalmában. A Fidesz uralta magyar törvényhozás saját hatáskörébe vonta a vallások és egyházak fölötti felügyeleti jogot, a bevett (azaz tevékenységében állami támogatásra jogosult) vallási felekezet meghatározását.

A kormányzati munka felosztásában is megjelentek az új érdekeknek megfelelő rangsorok: államtitkári szintre degradálták az oktatást, az egészségügyet, a környezetvédelmet, a munkaügyet.

Az „új” közoktatási törvényt Nemzeti Köznevelési Törvényre keresztelték, ezzel az elnevezéssel világosan kifejezték, hogy az új nemzedéket és a folyamatban részt vevőket (tanítók, tanárok, oktatást segítőket) és még részben a szülőket is „át” kell nevelni. A lassan kialakuló állampolgári tudat helyébe a hűség, állammal szembeni alattvalói szemlélet kialakítása a cél.

A korábbi 18 év helyett 16 éves korra szállították le a tankötelezettségi korhatárt, ez az intézkedés lehetetlenné teszi az egyre nagyobb létszámú hátrányos helyzetű gyermek felzárkóztatását, a tehetségek kiválasztását és gondozását.

A közoktatási intézmények államosítása, a Klik létrehozása nem a gyenge, hátrányos helyzetben lévő kisiskolák színvonalának növelését, hanem a jól működő intézmények ellehetetlenülését eredményezte. A források átcsoportosítása helyett több mint 150 milliárd Ft-ot vontak ki öt év alatt a rendszerből, így azután még a korábbi, ún. „versenystállók” színvonala is ug-rásszerűen csökkent, napi anyagi gondokkal küzdenek. A romló nemzetközi felmérések mutatják és értékelik a jelenlegi helyzetet.

Az igazgatók jogainak korlátozása : a munkáltatói és a gazdálkodási jog elvétele nem teszi lehetővé az alkotó, a helyi sajátosságokat figyelembe vevő felelős döntéseket. A szakképzés teljes szétverése, a szakképzési támogatások közvetlen intézményekhez jutásának megakadályozása, az államilag finanszírozott továbbtanulási létszámkeretek központi meghatározása és a megyékre a fenntartó szerint válogatott kiosztása, a gimnáziumi továbbtanulási lehetőségek korlátozása jelentősen csökkenti, illetve egyes rétegek számára meg is szünteti az egyéni és különösen a társadalmi mobilizáció lehetőségét.

Lehetetlenné teszi a mai kor munkaerőpiaci igényeinek megfelelő szakemberképzést.

A keresett felsőfokú szakok, tanulmányok fizetősé tétele, az államilag finanszírozott keretszámok fokozatos csökkentése, a felvételi idegennyelv-vizsgálathoz kötése gyakorlatilag végleg ellehetetleníti a társadalom nagyobb többsége számára a felemelkedés lehetőségét is. Ezek a folyamatok már az jobban lecsúszó alsó és középréteg gyermekeit is veszélyeztetik.

A vidék és a városi perifériák újonnan kialakuló reménytelen „gettóiban” élő fiatalok soha be nem hozható hátrányos helyzetbe kerülnek. A közmunka jelenlegi rendszere az itt élő felnőttek, szülők helyzetét is kilátástalanná teszi. Ez ám a munkaalapú társadalom reménytelen víziója: olcsó és minimális szakképzettséggel rendelkező munkaerő biztosítása a „haverok” vállalkozásaihoz – akik eladható szakértelemmel rendelkeznek vagy igazán dolgozni akarnak, azok nagy része már régen nincs itthon. Több, mint 500 ezren már külföldön keresik a kenyerüket, és jelentős részük már soha nem akar hazajönni, és főleg a gyermekeik jövője miatt!

Mit tesz ilyen helyzetben a mai magyar oktatási kormányzat?

A tanulók és pedagógusok kötelezően megemelt óraszáma, a szabad tankönyvválasztás eltörlése, a nemzetinek mondott alaptanterv teljesíthetetlen ismerethalmazaira épülő ún. „kísérletinek” mondott új – szakmailag többségben katasztrofális, gyakran durva ideológiai töltettel rendelkező kötelező tankönyvek bevezetése tudatosan azt a célt szolgálják, hogy az iskolák teljesen alkalmatlanokká váljanak a felelős, kritikai gondolkodással, döntési képességgel és egyéb kompetenciákkal rendelkező állampolgárok nevelésére, oktatására.

A Klik-es „irányítás” és ellátás, az új minősítési és szakfelügyeleti rendszer, a mesterségesen – a meglevő szakmai és szakszervezetek ellensúlyozására létrehozott „pedagógus kar”, az „etikai kódex” csak eszközök! A kötelezően bevezetendő Pedagógus Önértékelési Csoport (PÖCS) mind azt a célt szolgálják, hogy félelemben és kiszolgáltatottságban élő pedagógusok mindegyikkel foglalkozzanak, csak a személyközpontú, helyi viszonyok között eredményes neveléssel, oktatással ne.

A magyar társadalom és benne a pedagógusok és a szülők türelmének vége, ezt bizonyítja a február 13-i, budapesti Kossuth téri tüntetés, ahol a zuhogó eső ellenére több ezer ember gyűlt össze.

A politikai hatalom – mióta világ a világ – csak egyetlen dologtól félt: a tömegektől, a tömegektől az utcán!

Reméljük, a miskolci Herman Ottó gimnáziumból elindult küzdelem eredményeket hoz, ez mindnyájunk érdeke lenne.

10 ÉVES AZ ISKOLÁNK, A WESLEY JÁNOS Többcélú Intézmény, Abaújkér

A megyei közgyűlés és a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) között 2005 nyarán létrejött megállapodás alapján a MET vállalta, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek részére „második esély” intézményeket működtet. Jelenleg az abaúji régióban két óvodát (Felsődobsza, Nagykinizsa), két iskolát (Abaújkér, Felsődobsza) és egy családi napközit tart fent. Az egyház számára az iskola nemcsak oktatási vagy nevelési intézmény, hanem lehetőség a családsegítő szolgálatra is. Saját erőből, de az Oltalom Karitatív Egyesülettel is együttműködve évente több száz család részesül anyagi vagy természetbeni támogatásban, a létrehozott iskolák hozzásegítik a tanulókat hátrányaik csökkentéséhez, a társadalmi valósághoz alkalmazkodáshoz, a szociális beilleszkedéshez.

Az abaújkéri intézményben általános iskolás, sajátos nevelést igénylő, autista és normál tagozatos diákok, valamint szakmunkás és szakközépiskolai tanulók tanulnak, akiknek a zöme nagyon nehéz körülmények között, mélyszegénységben él. A rászorulókon ingyenes étkeztetéssel, tankönyvekkel, kollégiumi ellátással, ösztöndíjjal segítenek. Az iskola saját busszal, térítésmentesen szállítja be minden reggel a környékbeli gyerekeket az intézménybe.

Családi napközi:

Az iskola keretein belül működő családi napközi 2011. szeptember 1-től lát el nevelő-óvó feladatokat. Létrejöttének oka legfőképpen az általános iskolába járó fiatalok idő előtti családalapítása, akik a gyermek születése után nem tudják befecsközni az általános iskolát, segítségre szorulanak. A babákat már 20 hetes korukban hozhatják a családi napközibe, ahol szakképzett ápolók vigyáznak rájuk.

Általános iskola:

A modern pedagógiai szemléletnek megfelelően a képességhiányos, az értelmi fogyatékos gyerekek vagy a tanulási zavarokkal küzdők eltérő tanterv szerinti szegregált oktatási formában részesülnek.

Térségünkben az autista gyermekek nevelése-oktatása nem biztosított, emiatt vállalta iskolánk ezt a feladatot. Autistaházunk a 2013/2014-es tanévben nyitotta ki kapuit az autista gyerekek előtt.

Nyolcadik osztályos diákjaink szerencsés helyzetben vannak, mivel intézményünk többcélú, így a tanulók az iskolán belül megismerkedhetnek a különböző szakmákkal, illetve a szakközépiskolai élettel.

Nyílt napok alkalmával bemutatják más intézmények lehetőségeit is.

Szakközépiskola:

Intézményünk szakközépiskolai tagozatán a tanulók nappali és esti, levelező tagozaton folytathatnak középfokú tanulmányokat, melyek végén érettségi vizsgát tesznek.

Iskolánk folyamatosan szervez esti-levelezős képzést érettségi bizonyítvánnyal még nem rendelkező felnőttek számára.

Szakközépiskolánkban a 2013/2014-es tanévtől a tanulók különböző szakirányú tantárgyakat is tanulhatnak. A szakmacsoportokon belül megszerezhető szakképesítések: szociális asszisztens, vendéglátás-szervező, vendéglős és gyakorló fodrász.

A Honvédelmi Minisztérium által elindított Katona Suli nevezetű program keretein belül kezdte meg intézményünk a katonai alapismeretek tantárgy tanítását a szakközépiskolai évfolyamokon, felmenő rendszerben. Diákjaink ismereteket szereznek a Magyar Honvédség felépítéséről, működéséről, a katonák kiképzéséről, valamint mindennapi életükről. Megismerik a honvédelem, a haditechnika alapjait. A katonai alapismereteket tanuló diákok minden évben kétszer vesznek részt az iskola és tantárgyat oktató kollégák által szervezett táborozáson, Hejcéen. A tábor programjai között szerepel a lövészet, helyszínelés (természetesen fiktív bűnügyi helyszínt vizsgálunk), térképészet, tereptani gyakorlatok, túrázás.

Szakképzés:

A szakképzés 2005-ben két osztállyal indult: szociális gondozó-ápoló és pék. A következő évben a választható szakok palettája kibővült asztalossal, festővel, kőműves-sel és falusi vendéglátóval. 2009-ben indult be a fodrász, a fűszernövény-termesztő és a szakács szak is.

A szakmai képzés időtartama kezdetben 2 év volt, ez 2013-ban 3 évre nőtt. Jelenleg az első hároméves évfolyamok végeznek, pék, falusi vendéglátó, kőműves, festő, szakács és szociális gondozó szakokon.

Intézményünk évről évre részt vesz a B-A-Z megyei Regionális Munkaügyi Központ által megrendezett pályaválasztási kiállításon, Miskolcon. Iskolánk elsősorban a szakképzések bemutatását tartja szem előtt: fodrász tanulóink a látogatók bevonásával mutatnak ízelítőt a szakma rejtelmeiből, míg pék tanulóink süteményekkel kínálják az érdeklődőket, a szakácsok falatkákat, aprósüteményeket sütnek, a fűszernövény-termesztők fahéjteával és birsalmasajttal kedveskedtek az iskola után érdeklődőknek, a falusi vendéglátók lekvárokat készítenek vörös szőlő magórlémmel, tűpárnákat varrnak, a festők díszítőelemeket készítenek gipszkartonra. A katonai alapismereteket tanuló diákok is bemutatták a különböző harcászati eszközöket, kivetítették a hejcei katonai tábor képeit. A kiállításon több száz szórólapot osztunk ki, óriási az érdeklődés irántunk.

Kollégium:

Az iskola kollégiumában 80 tanulónak tudunk szállást és teljes ellátást biztosítani.

Az épület kétszintes, az alsó szinten két szobában fiúk, az emeleten három szobában lányok laknak. Itt kapott helyet az iskola könyvtára, ahol a tehetséggondozás és felzárkóztatás mellett rendszeres időközönként könyvtári foglalkozásokat, valamint művészeti oktatást is tartunk. A kollégium aulája lehetőséget biztosít több,

nagy létszámú rendezvény lebonyolítására, ünnepek, játékok, táncos rendezvények, előadások, filmklub tartására.

Intézményünkben a diákok is aktívan kiveszik a részüket az iskolai életből. Diákönkormányzatunk feladatai közé tartozik a diákügyelet szervezése és a különböző iskolai programok (sportnap, gyereknap, farsang, versenyek) összeállítása, lebonyolítása. Fontos szerep jut a sportnak és a szabadidő értelmes, közös eltöltésének. Nem egy esetben pótolni kell mindazt, ami akár anyagilag, akár szellemileg vagy érzelmileg a családi háttérből hiányozhat. Évről évre nagyszabású gyereknap szórakozást rendezünk, ahol mindenki megtalálja a kedvére való sportprogramot, akadályverseny, futballmérkőzés, röplabda, asztalitenisz, aszfaltrajzverseny, óriási ugrólóvár, trambulín várja a játszani és mozogni vágyó gyerekeket és felnőtteket.

Gyakran veszünk részt tanulmányi kirándulásokon, a kirándulások célja a közösségteremtés és kapcsolatépítés mellett Magyarország természeti kincseinek, turisztikai látnivalóinak, kulturális örökségeinek felfedezése, a szülőföld szellemi és tárgyi hagyományainak, történelmi emlékeinek megismerése.

Iskolánk pályázati pénzekkel, ingyenes buszhasználattal támogatva lehetővé teszi, hogy a nehéz körülmények között élő tanulók se maradjanak ki ezekből az élményekből. Így jutottunk el tíz év során a Polgári Strandfürdőbe, a Nyíregyházi és a Miskolci Vadasparkba, a Tapolcai Barlangfürdőbe, Boldogkőváraljára és a Szerencsi Lepkeházba. Látogatást tettünk a Herman Ottó Múzeumban és bejuthattunk a Parlamentbe.

Fontosnak tartjuk a nemzeti (október 23., március 15.) és vallási (húsvét, karácsony) ünnepekről megemlékezést és az egyéb iskolai rendezvények (szalagavató, körzeti szavalóverseny, tanévzáró, ballagás) megszervezését.

Rendkívüli irodalomórák keretében szervezünk író-olvasó találkozókat. A tanulók megismerkedhetnek neves írókkal, költőkkel, művészekkel. Ezeket a különleges alkalmakat Scipiadés Erzsébet Pulitzer-emlékdíjas újságírónőnek köszönhetjük, aki ezenfelül a budapesti Írók boltjában megszervezett „Vegyen egy jó szót” akció keretében rengeteg élelmiszert gyűjtött össze, ebből a tanárok minden rászoruló tanulónak, illetve családjának bőséges élelmiszercsomagokat állítottak össze.

Iskolánk működéséhez elengedhetetlenül fontosak a pályázatokból nyert pénzüsszegek, sok sikeres pályázatban vetünk és veszünk részt. A pályázati pénzekből több fejlesztést valósítottunk meg, de szerveztünk nyelvi és egészségfejlesztő táborokat is.

MÁRKUS JUDIT, CSENGERINÉ RÉKASI BRIGITTA, TÓTH JUDIT

A fotókat az iskola
mindennapjairól
Kopcsik István készítette.

FÉLIDŐBEN

Az Oltalom Sportegyesület partneri részvételével zajló 2 éves IRIS („Innovative Learning Resources to Foster Equal Participation in Grassroots Sports, Dealing with Discrimination, Racism and Violence Incidents” projektazonosító: 557109-EPP-1-2014-1-EL-Spo-SCP) projekt félidejéhez érkezett. Az Erasmus+ pályázat keretében a görög Regional Center of Vocational Training and Lifelong Learning szervezet koordinációjával megvalósuló program további partnerei a szintén görög Hellenic Open University, a bolgár Konstantin Preslavsky University of Shumen, a finn University of Jyväskylä és a spanyol Universidade de Santiago de Compostella.

Megjegyzés: A projektet az Európai Bizottság támogatta. A közleményben megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

Noha a sportról széles körben úgy tartják, hogy ideális kerete a társadalmi befogadásnak és kifejezi a béke, tolerancia és kölcsönös megértés alapelveit (l.: *Sportról Szólv Fehér Könyv*) a valóság ellentmond ennek, mivel az intolerancia esetei rendre előfordulnak a sport professzionális és amatőr szintjén egyaránt. A fiatal sportolóknak egyformán lehet részük nemzetiség, vallás, külső megjelenés, különleges képességek vagy fogyatékoságok, társadalmi helyzet és egyéb tényezők miatti hátrányos megkülönböztetésben, ami védtelenné teszi őket az agresszív és rasszista viselkedésekkel szemben.

Az IRIS projekt – miközben egyenlő esélyeket nyújt minden gyereknek és fiatalnak – megpróbálja felhívni a figyelmet a fizikai aktivitás jótékony hatásaira, valamint a sport nevelő hatására, és – az oktatás módszereinek modernizálásán keresztül – hozzá igyekszik járulni ahhoz, hogy a gyerekek biztonságos és örömteli környezetben tudjanak sportolni.

A projekt megpróbál újszerű tanítási módszereket kidolgozni, valamint igyek-

szik támogatni a tömegsportban előforduló rasszizmus, diszkrimináció és erőszak megelőzését, és ezért első számú célközönségét a testnevelő tanárok, edzők és diákjaik jelentik, tágabb célközönségét pedig a közoktatás irányító szervei, a helyi és regionális hatóságok, sportklubok és ifjúsági szervezetek.

A 2 éves projekt első „félidejében” két partnertalálkozó során történtek egyeztetések, és a résztvevők megvizsgálták a projekt előrehaladását. A görögországi Patrasban 2015 áprilisában projektindító megbeszélést tartottunk, melynek során rögzítettük a munkatervet, a partnerek között kiosztottuk a feladatokat, meghatároztuk a személyi felelősöket és felállítottuk a projekt irányítói, tudományos és ellenőrző testületeit. Döntés született a projekt szlogenjéről: „Fostering Equality in Sport”. Az Oltalom Sportegyesület, amellyel együttműködik és magyar nyelven elkészíti a projekt dokumentumait (hírlevél, kézikönyv, online tananyagok), legnagyobb

feladata egy hatnyelvű 1–3 perces TV-spot elkészítése. Szintén az OSE fogja rendezni Budapesten a projekt záró konferenciáját 2016 decemberében.

A bulgáriai Várnában zajlott le a második partnertalálkozó 2015 szeptemberében. Ennek keretében a projekt előrehaladását, a minőségbiztosítást és a disszeminációs tervet vitatták meg a résztvevők. A bolgár partner bemutatta jó gyakorlatait, különös tekintettel a város és az egyetem együttműködésében megvalósuló „Initial Training in Sport” programot. Ennek keretében minden korosztály részére rendeznek eseményeket: Sport for all, International Challenge Day, World’s Hope, European Week of Sport. Tíz sportágban biztosított folyamatosan az egyetemi hallgatók sportolása, de veteránok és fogyatékkal élők számára is vannak sportolási lehetőségek. A nemzetközi konzorcium tagjai meglátogatták a várnai Primorski Sportkomplexumot is, mely elsősorban a vízisportok terepe.

Az IRIS projekt fő terméke egy komplex, innovatív képzési anyag testnevelő tanárok és edzők részére. A jelenleg készülő képzési anyag a következő részekből áll: kézikönyv, videomodulok, képregény, videojáték – utóbbi kettő célcsoportját a 6 és 14 év közötti diákok alkotják. A képzési anyagok tesztelése 2016 márciusa és júniusa között történik a résztvevő országokban. Az év második felétől minden tartalom ingyenesen, magyarul és angolul is elérhető lesz az IRIS honlapján.

A testnevelő tanárok és edzők számára A rasszizmus, diszkrimináció és erőszak kezelése a grassroots (amatőr és iskolai) sportban címmel készül kézikönyv. A kézikönyv szilárd elméleti alapokat biztosít: külön fejezetben tisztázza a diszkrimináció, rasszizmus és erőszak fogalmát, ismerteti a vonatkozó európai uniós törvényeket és szakpolitikákat. Összhangban az IRIS projekt célkitűzéseivel, a kézikönyvben is nagy hangsúlyt fektetnek az incidensek megelőzésére: a megfelelő nyelvhasználatra és testbeszédre, az intézmények befogadó infrastruktúrájára (pl. akadálymentesítés, azonos elérhetőség lányok és fiúk számára, stb.). A kézikönyv interaktív játékörtekekkel is szolgál. Részletes példákon keresztül megismerhetjük a diszkrimináció különböző fajtáit (nemi és szexuális orientáción, faji, etnikai és vallási hovatartozáson, sajátos nevelési igényen, életkoron, megjelenésen, motoros készségeken és anyanyelven alapuló). A testnevelő

tanárok és edzők sorvezetőt kapnak ahhoz, hogy hogyan kezeljék ezeket az eseteket és hogyan monitorozzák a beavatkozás hatásait. A tananyag feldolgozását minden fejezet végén kvízek segítik.

A videomodulok egyénileg és csoportos képzés keretében is feldolgozhatóak. A következő témaköröket járják körül:

1. Nemi identitáson és szexuális orientáción alapuló diszkrimináció
2. Megfelelő nyelvezet és gyakorlatok használata
3. Rasszizmus, etnikai alapú diszkrimináció, migránsok és kisebbségek kirekesztése a sportban
4. Partnerség a sportban előforduló diszkrimináció és erőszak megelőzése érdekében: partnerség a szülőkkel, partnerség egyéb szereplőkkel

A modulok virtuális előadások mellett szakértőkkel készített interjúrészeket, szemléltető edzéseket tartalmaznak. Emellett olyan sportolók is megszólalnak, akik diszkrimináció vagy

erőszak áldozataivá váltak sporttevékenységük során.

A nézők ismereteket szereznek a diszkrimináció alapjairól, megismernek számos, a sportban előforduló diszkriminatív példát, hogy később képesek legyenek a hasonló incidensek megelőzésére és felismerésére. A tananyag pozitív példákkal is szolgál például az edzések során használt nyelvezettel kapcsolatban: két videót láthatunk, amelyek egy aerobikóra során mutatják be az edző által alkalmazott diszkriminatív ill. befogadó környezetet kialakító nyelvhasználatot. Első látásra azt gondolhatnánk, hogy minimális különbségekről van szó, ám a nem megfelelő nyelvhasználat később táptalaja lehet a tetteges kirekesztésnek is.

A modulok feladatokat is tartalmaznak egyéni vagy csoportos feldolgozásra, amely során a megszerzett tudás beépül a nézők gondolkodásába, mindennapi edzői és tanítási gyakorlatába.

A 6–14 éves korosztály érzékenyítése érdekében egy képregény készül, amely egy mese keretében mutat be diszkriminatív incidenseket a célcsoport igényeinek megfelelő rajzokon és nyelvezeten keresztül.

Szintén folyamatban van az IRIS projekt érzékenyítő TV-spotjának elkészítése, amiért az Oltalom Sportegyesület felelős. Az animációs TV-spot a sport befogadó és egyesítő jellegét mutatja be a sokszínűség erejének ünneplésén keresztül. A TV-spot 2016 júniusában debütál.

További információ nyerhető a projekt honlapjáról: <http://iris-sport.eu>

BALOGI ANNA, DR. SZALAY ANDRÁS
az Oltalom Sportegyesület megbízott munkatársai, fotók: Szalai András

Aktualitások, programjaink

Újítások a Máv-telepi iskolában

Január 22 jelentős nap az iskola életében. Ezen a hétfőn áadták az iskola szabadidős szobáját. Ennek a térnek igen sokrétű a feladata: elsősorban „mini” családsegítőként működik majd, ami azt jelenti, hogy ide jöhetnek a szülők mindenféle lakhatási, magánéleti, nyomtatvány kitöltési, gyermekvédelmi ügyi kérdésekkel, nehézségekkel. Ezek a feladatkörökön túl Arizóna szobát is avathatunk egyúttal, ugyanis délelőttönként szociális munkások foglalkoznak a

magatartási problémákkal küzdő gyerekekkel, és közösen egyéni fejlesztési tervet dolgoznak ki a változások generálása érdekében. Ettől a naptól minden hétfőn délután 4-től 5-ig folyamatosan frissülő ruhavásárral is próbálja az iskola az ide járó nehéz körülmények között élő gyerekek mindennapjait megkönnyíteni.

2016 nyarán megindul az iskola testnevelés épületének régén várt felújítása is. Ha minden jól alakul, a következő tanév elején a diákok birtokukba vehetik a teljesen felújított és korszerűsített épületet. Remek második félév és következő tanév van kilátásban.

„Imádkozunk és dolgozunk azért, hogy ép testben ép lélek legyen!” (Iuvenalis)

RÁCZ RENÁTA

A márciusi Pedóra értekezlet résztvevői megtárgyalták az intézményi vizsgálatok, valamint az eddigi béremelések tapasztalatait, megvitatták a szakképzési keretszámok növelésének lehetőségét, tájékoztatást kaptak a belső továbbképzések tematikájáról. Sürgető feladatként határozták meg a TB és nyugdíjjárulékok befizetésének rendezését.

BESZÁMOLÓ

Idén második alkalommal tartottuk meg a Rejtvényfejtők napját a MÁV telepi iskolában, az alsó tagozaton február 4-én délelőtt 9 órától 13:30-ig, osztályonként 1-1 órában, február 4-én a felső tagozaton délután 13 órától 14:45-ig.

A gyerekek érdeklődéssel – a plakátok közös elolvasásával, tanítóik buzdításával – kíváncsian, jó kedvvel, remekül koncentráva fejtették az életkori sajátosságuknak, egyéni képességeiknek megfelelően ajánlott, de szabadon választható „rejtvényeket”.

Legkedveltebb a Labirintus és a Képes Sudoku volt, ezeket 2-3 gyermek közösen fejtették meg, izgulva, együttműködve.

Az alsó tagozat mindegyik osztálya a remek teljesítményéért oklevelet kapott, a felső tagozat 5., 6. osztálya is, kiemelve 5. osztályban Rafael Mercédész, Ökrös Márkó, a 6. osztályban Bangó Brenda, Lázok Szimónna tanulókat.

Köszönet az együttműködésért Balázs Attila, Báder Gizella, Pizarro-Iványi Júlia, Borza Katalin és Soltész Emese kollégáknak.

Budapest, 2016. február 12.

ESZES KATALIN, könyvtáros

ÚJ KEZDEMÉNYEZÉS

A Lauder iskola egyik programja keretében, Bódis Kriszta kezdeményezésére egy ózdi roma fiú jár az iskola hatodik osztályába, térítésmentesen. A felvételi vizsgán megállapítható volt, hogy nagyon értelmes, de természetesen másképpen szocializálódott fiatalemberről van szó, aki kollégiumban lakik Budapesten, és hét végén hazamegy a meglehetősen nehéz körülmények között élő szüleihez. A hét során a program logikájának megfelelően budapesti mentorai foglalkoznak vele az iskolán kívül, illetve hozzák és viszik az iskolából. Hasonló kezdeményezés az AKG-ban is van.

A holokausz január 27-i emléknapja
alkalmával vetítették
a Kispesti Filmklubban
Moldova Ágnes: *Az utolsó védők* című
dokumentumfilmjét,
amely az 1943-ban lezajlott
varsói gettó-lázadást elevenítette fel
szemtanuk segítségével.
A dokumentumfilm számos
eredeti archív felvételt tartalmaz.

NEM HAGYUNK EGYEDÜL! Ezzel az elnevezéssel indított művészszolidaritási közösségi akciót néhány alkotó szorult, kilátástalan helyzetben lévő társaik megsegítésére. A kezdeményezők: Bőjte József rendező-producer, Fodor Tamás színész-rendező, Szűts Miklós festőművész.

„A gyűjtést olyan létükben, egészségükben, szociális helyzetükben veszélybe került művészeink megsegítésére hirdetjük meg, akik nem tagolódnak be a Fekete György-féle Magyar Művészeti Akadémia kegyosztó rendszerébe, és más állami pályázati lehetőségből is kiszorultak, ugyanakkor szükségük van támogatásra, segítségre, de nem fogadnak el adományt” – tájékoztat az akció céljáról Bőjte József. A támogatás formája: önálló estek szervezése, kiállítások rendezése, könyv megjelenetése, mindezek finanszírozásához gyűjtenek anyagi fedezetet, abban bízva, hogy a szakmabeliekben felébred a szolidaritás és segítenek a válságos helyzetben lévőkön. A pénzügyi lebonyolítást az Oltalom Karitatív Egyesület vállalta.

Mindenki azon van, hogy változtasson a világon, de senki nem gondol arra, hogy megváltoztassa magát – ez a Lev Tolsztoj idézet lehet a mottója annak a workshopnak, amelyen a dunaújvárosi Wesley-Da Capo Alapfokú Művészeti Iskola tanárai és iskolatitkára vettek részt.

Véleményük szerint a workshop komoly inspirációt adott az újításokra, a tanulók jelenlegi igényeihez alkalmazkodásra. A legzárkózottabb személyiség is megnyílt, megosztotta a megoldandó problémákat és emiatt segítséget is tudtak adni egymásnak. Nagyon hasznosnak tartanák, ha megismétehető lenne az esemény.

A csoportos folyamatokat, megbeszéléseket levezető facilitátor, Horváth Irma közel 10 éve foglalkozik tanítással, tréningvezetéssel és facilitációval, Spanyolországban, Angliában, Dubaiban és legutóbb Malajziában dolgozott tanácsadóként és képzett tanárokat, iskolavezetőket, minisztériumi döntéshozókat, menedzsereket.

A facilitátor megkönnyíti a tanfolyamon résztvevők munkáját, lehetőséget ad arra, hogy a saját élményanyagukat használják a feladatok megoldásában. A rövid, élmény alapú feladatokat hosszú, mély reflexió követi.

A készségfejlesztő workshop növeli a résztvevők tudatosságát az alkalmazkodóképesség, a kritikus, pozitív gondolkodás, az integritás, a rugalmasság és az aktivitás alapkészségeiben. A tréning a készségfejlesztés elsődleges lehetősége, az egyik leghatékonyabb tanulási mód, legyen szó bármilyen viselkedési elem elsajátításáról, mint például az értékesítési magatartás, a hatékony önérvényesítés, a vezetői visszajelzés. Lehetőség van arra, hogy a hétköznapi helyzetben lezajló folyamatokat, viselkedéseket modellezzük, lehet hibázni, újrapróbálni, kockáztatni.

Az amerikai tapasztalati tanulás szakértő, D. Kolb által megalkotott folyamatmodellben a saját tapasztalatot, mint a viselkedésváltozás kulcselemét jelöli meg.

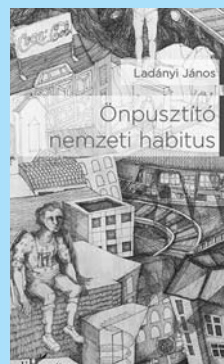
Kolb kutatási eredményeit nagy sikerrel alkalmazták Nagy-Britanniában, Indiában, az Egyesült Arab Emírátsokban és Dél-Afrikában.

KÖNYVBEMUTATÓINK:

Az unió első fasiszta állama címmel az Egyesült Államokban élő **Bartus László** 2010 és 2015 közötti válogatott írásaiból született meg a könyv, címlapján Beck Judit figyelmet felkeltő grafikájával. Skype segítségével február 25-én a résztvevők kérdéseket tehettek fel az írónak a mai magyar helyzettel kapcsolatban. A beszélgetést Iványi Gábor, a MET elnöke vezette.

Önpusztító nemzeti habitus a címe **Ladányi János** szociológus, **Csepeli György** és **Szelényi Iván** opponálásával bemutatott könyvének, amely arra vállalkozik, hogy a különböző nemzetkarakterológiai érveléseket, szellemes metaforákat meghaladó, tudományos igényű magyarázattal szolgáljon arra a tényre, mely szerint Magyarország az öngyilkosságok gyakoriságát tekintve legalább másfél évtizede világelső, vagy ahhoz közeli pozíciót foglal el.

Kevésbé ismert, hogy ha nem is ilyen egyértelműen ez nemcsak az öngyilkosságokra, hanem mindenféle önpusztítással kapcsolatba hozható jelenségre is igaz. A tartósan rossz helyzetet időnként javuló periódusok váltják fel, de az alaptendencián, tehát azon, hogy hazánknak két világháborún, területe és népessége jelentős részének elvesztésén és legalább hét rendszerváltáson átívelő időszakon keresztül is sikerült megőriznie világelsőségét ezen a nem igazán dicsőítő terepen.

MEGBÉKÉLÉS-KUPA Budapest – 2016

(a korábban Szent Imre-kupa elnevezésű verseny továbbvitele)

A verseny célja: A sakk népszerűsítése és a sportbarátság elmélyítése a résztvevő iskolák között

A verseny ideje: 2016. április 9. szombat, 9.30 órai kezdéssel

A verseny rendezője: Oltalom Karitatív Egyesület

A verseny helyszíne: Budapest, Wesley János Főiskola, Dankó u. 11.

A verseny résztvevői: – Egyházi iskolák 4 fős csapatai

– A rendezőség által külön meghívott egyéb ifjúsági csapatok

Versenyvezető: Horváth Miklós országos versenybíró

Díjazás: I. - III. helyezett csapat: kupa + érem + oklevél továbbá érem és oklevél díjazásban részesülnek:

– táblánként a legtöbb pontot szerzők

– felekezetenként a legeredményesebbek

– legeredményesebb fiú és lány versenyző

Nevezési díj nincs. Nevezni 2016. március 27-ig lehet az alábbi címen:

galalaci@citromail.hu tel.: 30-339 17 09

Lebonyolítás: 2x15 perces játékidő, svájci rendszer, számítógépes sorsolással

PROGRAM:

Beérkezés, regisztráció 9.25-ig

9.30: Ünnepélyes megnyitó, a versenyt megnyitja:

PORTISCH LAJOS nemzetközi nagymester, a Nemzet Sportolója

10.00– 14.00: I. - VII. forduló

14.30: Eredményhirdetés

A verseny ideje alatt büfé üzemel, mely ingyenes mindenki számára!

(szendvics, üdítő, kávé)

Galambo László, versenyszervező

A Szociális Munka Napját az International Federation of Social Workers nemzetközi szervezet javaslata alapján ünnepeljük minden márciusban. Az ünnepség a társadalom megbecsülésének egy gesztusa.

Nálunk a szociális munka azért különösen fontos, mivel a lakosság közel egyharmada küszködik olyan szociális problémával, amely gondozást igényel.

Szociális munkásnak lenni jóval több, mint munka: bepillantathatunk a családok életébe, egyéni problémákkal szembesülhetünk. A szociális munkás a tevékenysége közben olyan tapasztalatokat szerez, amelyek a konkrét segítségnyújtás mellett konfliktuskezelést, válságmegoldást igényelnek.

A Wesley János Lelkészképző Főiskolán folyó képzés során ebben az évben március 18-án sor került a diplomaosztó ünnepségre. A főiskolán általános szociális munkás, családkonzulens, környezettan, mediáció, szociális munkás és pedagógia diplomát vagy oklevelet kapott 36 hallgató, akik hamarosan megkezdhetik nagyon fontos munkájukat.

Hallgassuk meg a Civil Rádió két, leginkább aktuális adását: a választ a Ki a jó tanár kérdésre. A kérdést Barna István és Weisz Róbert válaszolja meg, a tanártüntetésről Trencsényi László és Hajnal Gabriella számolnak be.

Március – Az év harmadik, 31 napos hónapja a Gergely-naptárban. Március nevét Marsról, a háború római istenéről kapta.

A márciusi hónap fontosabb eseményei

Március 15-én ünnepeljük az **1848–49-es forradalom és szabadságharc** évfordulóját, amely Magyarország újkori történetének egyik meghatározó eseménye, a nemzeti identitás egyik alapköve. Az 1848-as tavaszi átalakulás programja majdnem két évtizedes előkészítő munka eredménye. Bár a reformkori országgyűléseken nagyon kevés valódi változtatást sikerült elérni, de lehetőséget teremtettek arra, hogy a reformszellemű liberális nemesség kidolgozza a saját programját. Megjelenhettek az országos nyilvánosság színpadán a leendő forradalom vezetői: Batthyány Lajos, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Széchenyi István, Szmere Bertalan, Eötvös József és mások.

1848. március 13-án Bécsben kitört a forradalom és a tanuló ifjúság a petícióját az országgyűlési rendekkel elfogadtatta, Metternich kancellár lemondott. A március 15-én Budapesten is kitört a forradalom a pesti ifjúság 12 pontban összefoglalt követeléseinek hatására, amely esemény a polgári átalakulás megindítója és a nemzeti mitológia részévé vált.

A pesti forradalom hírére a bécsi udvar hozzájárult ahhoz, hogy a teljhatalommal felruházott István főherceg nádor kinevezze gróf Batthyány Lajost miniszterelnökké. Batthyány Lajos gróf a kormánynévsor felterjesztése után március 31-én foglalta el hivatalát, kormánya pedig április 7-én alakult meg.

182 éve született **Gottlieb Daimler**, az első gépjármű kifejlesztője, a motorkerékpár feltalálója.

97 éve született a neves amerikai énekes, **Nat King Cole**.

40 éve hunyt el Rómában a neves olasz filmrendező, a neorealizmus legjelesebb és legtermékenyebb képviselője, **Luchino Visconti**. Az 1947-ben forgatott „Vihar előtt” című filmjében amatőr színészekkel mutatta be azt a hasztalan próbálkozást, amelyet a szicíliai halászok folytattak a kizsákmányolás elkerülésére. Egyik legismertebb filmje a „Rocco és fivérei”.

425 éve született **Jusepe de Ribera** spanyol festő. Olaszországban tanult, utána Nápolyban maradt, ahol főleg a spanyol alkirály rendelkezése dolgozott. Jelentős hatással volt a spanyol festészet későbbi nemzedékeire. Képeinek témája főként a szentek élete és mártíromsága. Jelentősebb művei: Szeplőtelen fogantatás, Pásztorok imádása, Szent Ágnes, és legnagyobb remeke, a Pál remete. Szent András vértanúsága című vásznát a Szépművészeti Múzeum, Acantari Szent Péter című képét az Esztergomi Keresztény Múzeum őrzi.

A **húsvét** a tavasz egyik jelképe és egyben a legszebb ünnepe is. Mozgóünnep, éppen ezért szerepel a naptárban minden évben más időpontban, és éppen ezért nem könnyű tudni, hogy éppen mikorra esik. Időpontját a holdnaptár szerinti holdállás alapján számítják, március vagy április hónap valamely napján ünnepeljük.

2016-ban ez különösen korai időpont, hagyományosan a tavaszi napéjegyenlőség utáni első holdtöltét követő vasárnap. A tavaszi napforduló csillagászati értelemben idén március 20-án, hajnali 4 óra 30 perckor következik be. Ezen a napon pontosan ugyanolyan hosszú az éjszaka mint a nappal.

A telihold mindössze két nappal később, március 22-én, kedden ragyogja be az égboltot, így a húsvét az ezt a napot követő első vasárnap lesz, amely 2016-ban március 27-re esik.

A **pészah**, akárcsak a keresztény húsvét, mindig a tavasszal, a természet éledésének idejében köszönt be, ezért tavasz ünnepe névvel is illetik, de egyúttal Izrael történetének az egyik nagy eseménye, amellyel Isten kiszabadította népét az egyiptomiak szolgaságából, utat nyitott neki a Vörös-tengerben, és elindította őket az Ígéret földjére.

A pészah Izraelben hét napig tart, máshol nyolc napig. Az eltérést a zsidó naptárrendszer okozta a kezdetekben, ugyanis a hónapok kezdetét a Jeruzsálemben megjelenő újhold határozta meg.

Bár már a negyedik században pontosan kiszámították a napév perceinek számát, így azt is tudták, hogy mikor lesz újhold, a bölcsek utasítására a hagyomány megmaradt.

Pészahkor a zsidók ünnepi kenyérként kovásztalan kenyeret, pászkát fogyasztanak. A hagyomány szerint az egyiptomi kivonulás estéjén a zsidóknak nem volt idejük megkeleszteni a kenyértésztát.

Április – Az év negyedik, 30 napos hónapja a Gergely-naptárban. A hónapot Mars kedveséről, Venusról nevezték el, Venust ugyanis Aperirének is hívták. A név a latin aperire szóból származik, melynek jelentése „megnyitni” – ez valószínűleg utalás az ekkor kinyíló természetire. A népi kalendárium Szent György havának nevezi.

Áprilisi események

305 éve Bécsben 32 éves korában himlőben meghalt I. József magyar király, német-római császár és cseh király. Uralkodása alatt 1707-ben, a Rákóczi-szabadságharc idején, az ónodi országgyűlés kimondta a Habsburg-ház trónfosztását. Apja halála után, 1705. május 5-én lépett trónra, reformokkal akart változtatni I. Lipót merev kormányzati rendszerén. I. József egész uralkodását végigkísérte a spanyol örökösödési háború és a Rákóczi-szabadságharc. A kurucok nem akartak békét kötni, sőt 1707-ben megfosztották a Habsburg-házat a magyar tróntól. A szatmári békét (1711. április 30.) már nem érte meg, pár héttel annak aláírása előtt halt meg. Felvilágosult uralkodóként korlátozni igyekezett az egyház, különösen a jezsuiták befolyását. A bécsi kapucinusok kriptájában temették el.

179 éve született J.P. Morgan, Amerika leghíresebb bankárja. Mindig kockázatos, gátlástalan és célratörő módon intézte üzleti ügyeit, a vagyonnal együtt hamar hírnévre is szert tett. 1861-ben megalapította saját cégét, a Morgan-ház a Broadway és a Wall Street sarkán hamarosan egész Amerika pénzügyi központja lett, még ma is az egyik legjelentősebb bank. Korának szinte összes jelentős üzleti ügyében meghatározó szerepet játszott. 1895-ben az aranyiaci válságot az Egyesült Államok csak az ő közreműködésével tudta megúszni. Halála után nagyjából 110 millió dollár maradt utána, annak is nagy része festményekben.

2 éve halt meg **Gabriel Garcia Marquez**, aki 1982-ben irodalmi Nobel-díjat kapott „regényeiért és elbeszéléseiért, melyekben fantasztikum és valóság ötvöződik mesterien, s mert a sajátos képzeletvilágú művek révén ábrázolja földje életét és konfliktusait”. Beutazta Dél-Amerikát, elidőzött Havannában, Caracasban, Bogotában és Mexikóvárosban. 1967-től tíz évet töltött Európában, Barcelonában, majd Mexikóban élt, ahonnan 1982-ben tért vissza hazájába. Magyarul is olvasható művei: *Söpredék, Az ezredes úrnak nincs aki trjon, Baljós óra, Száz év magány, A bölömbikák éjszakája, A pátriárka alkonya, Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája, Szerelem a kolera idején*.

122 éve született **Nyikita Szergejevics Hruscsov**, aki Sztálin halála után, 1953-ban lett a Szovjetunió Központi Bizottságának első titkára, majd 1958-tól ő volt a Minisztertanács elnöke is.

Május – Az év ötödik hónapja a Gergely-naptárban, 31 napos. Nevét Maia görög istennő római alakjáról, Maia Maiestasról kapta, aki a termékenység ősi istennője volt.

Májusi események

506 éve halt meg a korai reneszánsz festészet fő képviselője, **Sandro Botticelli**. Híres festményei, a „Vénusz születése”, „A tavasz” a firenzei Uffiziben, freskói a Sixtus-kápolnában, Rómában láthatóak. Botticelli számos, túlzottan világias képét saját kezűleg égette el, mert a kor szellemének nem feleltek meg, sőt bűnösnek tartották a női szépséget előtérbe helyező, derűs festészetét.

75 éve született **Fényes Csilla német bárónő, a Máltai Szeretetszolgálat alapítója**. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat magyar katolikus jótékonyági hálózat, kiemelkedően közhasznú szervezet. A szervezet itthon és a térség nagy politikai viharai közepette külföldön is segítette a rászorulókat az 1980-as évek vége óta. Jelképe a nyolcágú máltai kereszt. Területi szervezetei 2-3 megyényi régiót fognak át. Munkáját a régió kormányzataival és társadalmi szervezeteivel partnerségben végzi.

61 éve kapta meg **Szilárd Leó és Fermi** az atomreaktor szakmai elismerését. A szabadságot az amerikai kormány jelképes egy dollárért megvásárolta. Szilárd Leó 1919-ben emigrált, majd a berlini Műegyetemen kezdett atomfizikával és termodinamikával foglalkozni. Németországban több szabadságot is beadott, ezek közül a legjelentősebb az Einsteinnal közös találmány: egy hűtőfolyadékok áramoltatására alkalmas mágneses szivattyú; az atomreaktorok hűtőrendszerében ma is ezen az elven működő szivattyúkat használnak. Hitler hatalomra jutásakor Szilárd Angliába költözött, ahol az atomenergia gyakorlati felhasználhatóságát kezdte kutatni. Amerikában kezdte el vezetésével az atommáglya építését, és mikor világossá vált, hogy az atomfegyverek működőképeseek, az amerikai elnöknel határozottan ellenezte azt, hogy bevesse az emberek ellen, de sajnos nem sikerült megakadályozni, hogy Japánra ledobják az atombombát. Halála után a Holdon krátert neveztek el róla.

A CIVIL KÖZOKTATÁSI PLATFORM A FACEBOOK-ON TETTE KÖZZÉ 12 PONTBAN ÖSSZEFOGLALT KÖVETELÉSEIT

A 12 pontot megfogalmazó pedagógusok véleménye szerint a követelt változások nem igényelnék hosszabb előkészítést, a módosítások akkor lehetnek igazán hatékonyak, ha az óvodák, iskolák, szülők, diákok is lehetőséget kapnak a véleményalkotásra.

A 12 pont:

1. Az érettségire vonatkozó módosításokat halasszák el!
2. A középfokú szakképzési rendszerben a kormány által tervezett minden változtatást azonnal függeszsenek fel! Biztosítsák mindenkinek a lehetőséget a középfokú végzettség megszerzésére!
3. Csökkenteni kell a tanulói terheket!
4. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek méltányos és eredményes ellátásáért azonnali, kármentő intézkedések szükségesek!
5. A kormányzat tegyen azonnali intézkedéseket a roma tanulók növekvő szegregációjának visszaszorítása, a diszkrimináció minden formájának hatékony tilalma érdekében!
6. Követeljük a tankönyvválasztás tényleges szabadságát!
7. A pedagógus életpályához kapcsolódó minősítés és a pedagógiai-szakmai ellenőrzés rendszerét azonnal fel kell függeszteni, a folyamatban levő eljárások befejezésének kivételével!
8. Azonnali hatállyal teremtsék meg a nyugdíjas pedagógusok továbbfoglalkoztatásának jogszabályi kereteit! Szüntessék meg a létszámstopot!
9. A pedagógusok kötelező óraszámát 22 órában kell rögzíteni, el kell törölni az ezen felüli kötött munkaidőt!
10. Követeljük az oktatásfinanszírozás legalapvetőbb forrásainak biztosítását!
11. Elvárjuk az oktatással kapcsolatos őszinte és nyilvános kommunikációt!
12. Új alapokra helyezett, az elért eredményekre építő közoktatási rendszer kidolgozását kell azonnal elkezdeni!

EMBERMENTŐ TEVÉKENY-
SÉGÉNEK ELISMERÉSE
HOSSZÚ ÉVEKET VÁRATOTT
MAGÁRA, MÍG VÉGÜL
1966-BAN A JERUZSÁLEMI
JAD VASEM INTÉZETTŐL
MEGKAPTA A VILÁG IGAZA
CÍMET BUDAPEST ANGYALA,

Ángel Sanz Briz

spanyol diplomata

1944 nyarán a Hitler Európájában még életben maradt utolsó számottevő zsidó közösség, a budapesti, megmentésére a háború utolsó hónapjaiban több semleges ország diplomatái tettek komoly erőfeszítéseket.

A spanyol diplomata, Sanz Briz 1942 májusától tevékenykedett a budapesti spanyol nagykövetségen másodtitkárként. A háborúban Spanyolország nem hadviselő állam maradt. Magyarország ugyan a tengelyhatalmak szövetségéhez tartozott, de a nácik által megszállt Európa államaitól eltérően ebben az időben, egyre súlyosabb zsidóellenes intézkedései dacára, még nem tett intézkedéseket a zsidók tömeges deportálására. A német megszállás után, 1944 tavaszán azonban megkezdtek a zsidók gettóba zárását. Budapestre érkezett Hitler megbízottjaként húszfős csapatával Adolf Eichmann, hogy a magyar hatóságok aktív közreműködésével a helyszínen felügyelje mintegy 750 000 magyar zsidó deportálását. Hamarosan megkezdődött és néhány hét alatt lezajlott a vidéki zsidók megsemmisítő táborba szállítása, deportálása.

Sanz Briz diplomáciai munkája eddig a pontig a szokott merderben zajlott, de a nácik tervein felháborodva megszerezte kormánya engedélyét arra, hogy tárgyalásokat folytasson a magyar hatóságokkal és megfelelő dokumentumokkal ellátva védelmet nyújtson legalább a felkutatható eredetű szefárd zsidóknak.

Spanyolország és a zsidók a második világháborúban című könyvben a következőképp ismertette módszerét:

„Elértem, hogy a magyar kormány engedélyezze 200 szefárd zsidó Spanyolország általi védelmét....Ezt követően a munkám már viszonylag könnyű volt: a számomra engedélyezett 200 egyént 200 családra változtattam, és a 200 családot végtelen számúra többszöröztem: csupán arra kellett figyelni, hogy ne ál-

litsak ki olyan menlevelet vagy útlevelet a zsidók részére, amely 200-nál nagyobb sorszámmal visel."

A szefárd zsidókról:

A szefárd elnevezés a Szeferad helynévből származik, ahova Szargón asszír király időszámításunk előtt 722-ben hurcoltatta el a zsidókat. A középkorban ezt a nevet már az Ibériai-félszigeten élő zsidók viselték, akik már az első századtól kezdve itt telepedtek le. Az itt élő zsidók üldözése az inkvizíció nyomására a 15. században kezdődött. 1492-ben választás elé állították a szefárdokat: vagy elvándorolnak, vagy keresztény hitre térnek. Az Ibériai-félszigetről elűzött zsidók az atlanti partokon letelepedve megőrizték nyelvüket, a judeospanyolt, saját szokásokat alakítottak ki, ragaszkodva az ősi hagyományaikhoz. A Balkán-félszigeten a dunai és az adriai kereskedelmi útvonalak mentén alakultak ki jelentős szefárd közösségek. Napjainkban a szefárdok többsége Izraelben él.

A Budapesten megmentett magyar zsidókból valójában csak mintegy 45 volt szefárd.

Sanz Briz a nagykövetség pénzén nyolc épületet bérelt az üldözöttek részére, ezek az épületek a spanyol külképviselőt csatolt részeként diplomáciai védettséget élveztek. A mentéshez saját vagyonát is felhasználta; megvesztegette a nyilaskeresztes párt illetékesét. Saját biztonságával sem törődve végezte embermentő munkáját. Életét mint hivatásos diplomatát a nyilasok talán nem fenyegethették, de ő a védelmezettek érdekében számos alkalommal jelentősen túllépte hatáskörét. Mintegy 1800 spanyol útlevelet, védlevelet adott át budapesti zsidó személyeknek, ezzel elősegítve megmenekülésüket.

Amikor kérdezték tőle, miért érdekli annyira a zsidók ügye, azt válaszolta, hogy Spanyolországban nincs zsidóellenes törvényhozás, az ő szemükben a szóban forgó egyének és családok nem zsidók, hanem spanyol vagy spanyol érdekelt-ségű személyek.

1944 augusztusában két szökött szlovák rab beszámolója alapján jelentést küldött a spanyol kormánynak, amelyben részletezte az auschwitzi koncentrációs táborban végrehajtott népirtást. Ez a jegyzőkönyv megerősítette Sanz Briz hitét abban, hogy munkája során életveszélyes helyzetben lévő emberek életét menti. A jelentéshez csatolt kísérőlevélben ezt írja:

„Az itt akkreditált diplomáciai testületi kollégáimtól kapott információk szerint a leírt események, legalábbis azok nagy része, sajnos igaz.”

De Budapesten is rosszabb lett a helyzet. A magyar hatóságok letartóztatták, illetve mozgósították a spanyol képviselőt több zsidó alkalmazottját. Sanz Briz madridi felettese, Gómez Jordana külügyminiszter felhatalmazta az ügyvivőt, hogy tegye meg a „szükségesnek ítélt lépéseket annak elérése, hogy a spanyol követség ügyvédjét

és orvosát, valamint szerelőjét és másik alkalmazottját, akiket az izraelita fajhoz való állítólagos tartozásuk miatt letartóztattak, szabadlábra helyezték és be tudják tölteni szokásos feladatköriüket.” A közbelépés eredményes volt, és ez felbátorította az ügyvivőt arra, hogy mentőakcióit szélesebb körre terjessze ki.

Madridban miniszterváltásra került sor, Magyarországon Horthy sikertelen fegyverszüneti megállapodása miatt a nyilasok átvették a hatalmat. Az új nyilaskeresztes kormány Budapesten felújította az ideiglenesen fölfüggesztett deportálásokat.

Sanz Briz 1944 december elején, amikor a Vörös Hadseereg megközelítette Budapestet, azt az utasítást kapta, hogy hagyja el állomáshelyét és települjön át Svájcba. Munkáját a spanyol polgárháború francóista olasz veteránja, Giorgio Perlasca vette át, aki addig is segítette a zsidómentő akciókat. Perlascanak sikerült megakadályoznia a „spanyol” zsidók elhurcolását, mígnem a szovjet csapatok elfoglalták Budapestet, és felszabadították a gettókat.

Sanz Briz zsidómentő tevékenységének elismeréseként 1966-ban megkapta Izrael Állam kitüntetését, neve Izraelben felkerült a holokauszt hőseinek emlékművére.

1994-ban a magyar kormány posztumusz a Magyar Köztársaság Érdemkeresztjével tüntette ki.

2008 óta három emléktábla is őrzi emlékét Budapesten, 2015-ben a III. kerületben a Jégtörő utat Ángel Sanz Briz útnak nevezték el, itt a kereszteződésben emlékkövet állítottak.

2011-ben Budapesti angyal címmel játékfilm készült magyar résztvevőkkel, 2015-ben Ángel Sanz Briz keresztútja címmel dokumentumfilmet forgattak tevékenységéről.

A Zsidó Kulturális Fesztivál keretében 2015-ben kiállítást rendeztek az életéről.

Ő volt az első spanyol diplomata, aki spanyol postabélyegen szerepelt.

Mintegy 5200 magyar zsidót mentett meg a biztos haláltól.

PROF. DR. HARSÁNYI IVÁN

A képek forrása: wikimedia.org

Ángel Sanz Briz emléktáblája a budapesti spanyol nagykövetség falán, I. János Károly spanyol király szavaival.

Röhrig Géza *új verseskötete*

2016 március 17-én a Petőfi Irodalmi Múzeumban Szabó T. Anna és Iványi Gábor beszélgetett Röhrig Gézával a Magvető Könyvkiadó gondozásában megjelent *az ember aki a cipőjében hordta a gyökereit* című verseskötetéről.

Röhrig Géza bölcsésznek, filmrendezőnek, rabbinak tanult, dalokat írt és énekelt, több tévéfilm főszerepét játszotta, eddig már két verseskötettel is előállt: *a hamvasztókönyv* (1995, Múlt és Jövő) után jelent meg *a fogság* (1997, Széphalom).

A világhírt a Nemes Jeles László filmrendező *Saul fia* című, a 2016-ban Oscar-díjjal kitüntetett film főszerepe hozta meg számára.

A Röhrig Géza által megszemélyesített Saul az 1944-ben Auschwitz-Birkenauban dolgozó sonderkommandósok egyike. A Sonderkommando tagjai terelték be a megsemmisítésre ítélteteket a gázkamrákba, vitték a holttesteket a krematóriumokba, takarították ki a termeket az újabb transzport érkezése előtt. A sonderesek közül nagyon kevesen éltek túl a háborút.

A most megjelent kötet versei sebekről, sérülésekről, kitaszítottságról, egyéni és családi tragédiákról szólnak, ezekből a *hajléktalantemetés*-t mutatjuk be.

hajléktalantemetés

*ravatal? mécsláng?
vállon vitt koporsó?
nekik e malteros
talicska is pont jó*

*virág? fakereszt?
cipzáros nejlonzsák
ahogy eddig
éppúgy folytatják*

*pap? beszéd,
unokák? tömjénfüst?
hajnali tömegsír
nyolcat ásnak el most*

*tor? mise?
fasirttal? haranggal?
ócska szívünkben
kussol az énekkar*

A könyv bemutatóján

Fotó: Kallos Bea / MTI

KULTURÁLIS AJÁNLÓ

Milyen könyveket érdemes elolvasnunk?

Minden gyermek szeretne minél hamarabb önállóan olvasni, az „**Olvass magadnak**” sorozat ehhez segíti hozzá az általános iskolásokat.

A sorozatban megjelenő könyvek könnyen olvashatóak, olyan szavak és kifejezések fordulnak benne elő, amelyeket a kisiskolások ismernek. Nagy élményt jelent a kezdő olvasók számára, hogy már egy egész könyvet el tudnak olvasni, ez a függetlenség érzését nyújtja és erősíti az önbizalmat.

A sorozatban megjelent kötetek: a *Hófehérke és a hét törpe*, *A három kismalac*, *Piroska és a farkas*, *Pinokkió*, *Hüvelyk Matyi*, *A kiskakas gyémánt félkrajcárja*, *Csodaszarvas* történeteit általában ismerik a gyerekek, de az önálló olvasás különleges élménnyé teszik a már ismert történeteket is.

Az általános iskolás tanulók kötelező olvasmányaként megjelölt könyvek is megjelentek az „Olvass magadnak” sorozatban: Jókai Móról *A kőszívű ember fiai*, Az aranyember, Mikszáth Kálmántól a *Szent Péter esernyője*, a *Gavallérok*, Gárdonyi Géza felejthetetlen regénye, az *Egri csillagok*, Molnár Ferenc *A Pál utcai fiúk* című könyve, Karinthy Frigyesről a *Tanár úr kérem*, Tamási Árontól az *Ábel a rengetegben* és a külföldi regények közül Danie Defoe-tól a *Robinson Crusoe*, J.K. Rowlingtól a népszerű *Harry Potter I-VII.* kötetei.

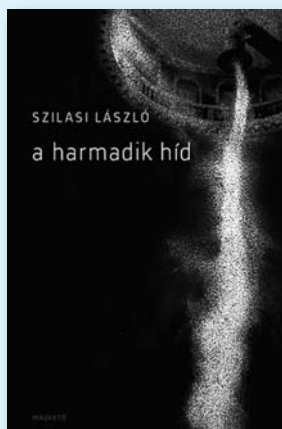
Komoly segítség a középiskolások számára az érettségire felkészülést segítő **Kompetencia alapú feladatsorok** összeállítás magyar nyelvből és történelemből. A feladatsorok összeállításakor a szerzők (Tiszai Árpád, Bácsi János, Sejtes György, Balogh Erika, Szabó Ágnes, Dózsa Mónika) a fővárosi és a megyei kormányhivatalok által szervezett középszintű szóbeli vizsgára évente közölt internetes tételcímeket vették figyelembe, és kiegészítették a Tankönyvkiadó által kiadott tankönyvek hiányzó témaköreivel. A könyv felhasználható az évközi tanításban is.

Alapvető változtatások nélküli, könnyebben használható, bizonyos mértékig rugalmasabb szabályzatot adni a használók kezébe – ez volt a célja az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályához tartozó Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság **A magyar helyesírás szabályai** tizenkettedik kiadásának megalkotásával. A Nemzeti Alaptantervben és a kiadott kerettantervekben, vizsgakövetelményekben rögzített tartalmakat az új szabályzatban megfogalmazott elvek szerint indokolt tanítani már 2015. szeptember 1-től kezdve. A 12. kiadás változásait csak fokozatosan szabad és lehet számon kérni a szabályok alkalmazása és az egyes szavak, szókapcsolatok írása szintjén egyaránt. Az érettségi vizsgadolgozatokban a 2016/2017-es tanév tavaszi vizsgaidőszakáig a 11. és a 12. kiadás szerinti helyesírást is el kell fogadni.

Sándor Iván több mint negyven évvel ezelőtt, 1973-ban kereste fel a helyi zsidók elleni vérvádperben elhíresült Tiszaeszlárt, hogy szóra bírja Solymosi Eszter faluját, pontosabban a lassan öltő méregként ható évtizedes elhallgatást. Kutatásaiból **A vizsgálat iratai** címmel 1976-ban született egy nagysikerű könyv, amely most új, jelentősen bővített formában és immár hetedik kiadásban került az olvasókhöz. Az új kiadás kapcsán a szerző megállapítja, hogy régi és új ferftöző gócok roncsolják a népesség mentalitását, és a zsidókat, cigányokat, bevándorlókat érintő stigmatizáció egyszerre van jelen a kormányzati politikával egyet nem értők nemzetből kitagadásával. Sándor Iván szerint újabb „országlejtőre” kerültünk. Véleménye szerint ha a törté-

nelmi múlt jelenre vetített hosszú árnyékától nem is szabadulhatunk meg, legalább szembe kellene néznünk a sötétség fantomjaival. A máig ható tisztaeszlári történet dokumentarista feldolgozása elgondolkasztja a tények iránt érdeklődő olvasót.

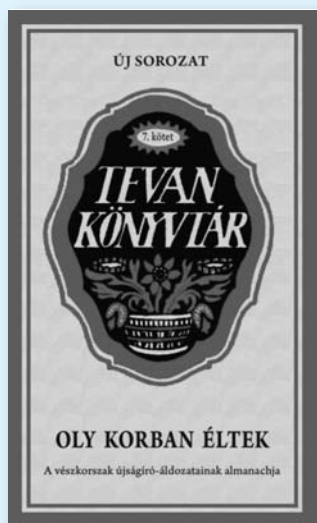

A szegedi hajléktalanok világát bemutató, **A harmadik híd** című könyvvel a szerző, Szilasi László irodalomelméleti könyvek után debütált szépiróként.

A hajdani kanadai emigráns, a Németországból hazatért nyomozó és az itthon maradt utcazenész éli és meséli az életét ebben az egyetlen napnyi regényben. A cselekmény helyszíne Szeged

napfényes városa, annak már-már kultikus színhelyei, a Dóm tere, a belváros gondosan kikövezett utcái, az árnyas Tisza-part, a ferencesek ősi temploma, ahol egy osztálytalálkozón középkorú emberek, régi barátok mesélik vagy hallgatják el, mi történt velük az utóbbi harminc év alatt, és hogy mi történik velük most. Sok a jó, sok a rossz, sok az igaz, de sok a hazugság is.

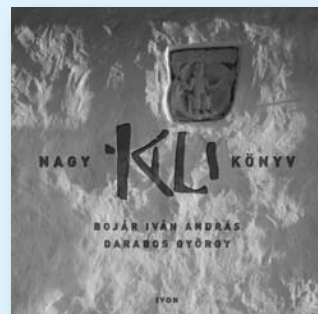
Az újjászületett és formájában, kivitelében is a hajdani legendás elődre hajazó Tevan-könyvtár (amely címlapján is a híres Tevan Andor grafikáit használja) a holokauszt hetvenedik évfordulója alkalmából megjelentetett **Oly korban éltek** összeállításban szemelvényeket közöl levelekből, naplórészletekből, szépirodalmi összeállításokból, a vészkorszak újságíróinak állítva emléket. A szerkesztő, Murányi Gábor felhívja a figyelmet arra, hogy mennyire különbözőek a kötet írásai, eltérő a szerzők tehetsége és világlátása szerinti állásfoglalásuk. A kötetben tudatosan a legkülönbözőbb újságírói, írói műfajoknak ad teret, ezzel is érzékelte: csak a közös sors, a drámai vég terele együvé a megszólaló újságírókat. Még a közös tragédia is sok-

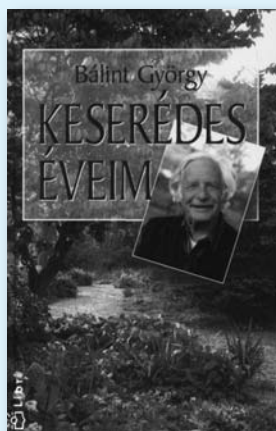
féle drámát mutat meg: van, aki bújkalni próbál, van, aki saját kezével vet véget az életének, és van, akiről ennyi év után se tudunk többet, mint hogy nyoma veszett. Megérezzük, hogy mennyi érték, mennyi tudás, mennyi tehetség pusztult el értelmetlenül hetven évvel ezelőtt.

Derűs olvasmány a Balaton-felvidékről a **Nagy Káli Könyv**, a Babits megfogalmazása szerint „E gömbölyű, szelíd, színjátzó kék vidék”-ről szóló enciklopédia.

A rendkívüli szépségű kötet nemcsak arra képes, hogy felmutassa az eleven legendákat, de arra is, hogy újakat teremtsen. Régi házakban mai terek, pajtákából kiképzett nappalik, itállókból kialakított ebédlők, étkezők, konyhák szokatlanságai vegyülnek kőből rakott ódon kerítések, vasalt fakapuk szigorával. Bátran állíthatjuk, a Káli-medence a magyar Provence, az itthoni Toscana. A könyv igazolja ezt a megállapítást.

dr. Bálint György **Keserédes éveim** címmel írta meg családjá, barátai és ismerősei kérésére eseményekben gazdag életének történetét. Hangsúlyozza, életpályája nem szegényesebb és nem gazdagabb, mint kortársaié, így nem

is szabályos önéletrajzot szándékozott írni, csupán lejegyezte a körülötte zajló eseményeket. Élete fő feladatának mindig is a kerétszeti ismeretek terjesztését tekintette, ebben a témában 29 könyve, számtalan cikke és tanulmánya jelent meg. Előadásait a rádió hallgatói, a tévé nézői nagy érdeklődéssel kísérték, ezért is lett az ország Bálint gazdája.

Egyszerű receptekkel, a magyar és a nemzetközi szakácsok legjobb alkotásait mutatja be a most már nálunk is megjelenő **Jamie Magazin**. A magazin megjelenése különösen aktuális amiatt, hogy Jamie éttermet nyit Budapesten, a Várban. Magyarország a negyedik európai ország, ahol a közismert angol szakácsnak étterme lesz, Moszkva, Isztambul és Rotterdam után.

Köztudott, hogy Jamie minden éttermében csak olyan élelmiszert lehet alapanyagként felhasználni, amelyek genetikai módosításoktól mentesek, csak olyan tenyésztőtől vásárol húst, aki bizonyítottan nem használ antibiotikumot.

A magazinban riportot olvashatunk Jamie-vel, aki a riporternek elmondta, éttermeiben több magyarral dolgozik együtt és nagyon sokra értékeli munkavégzésüket. Elhatározta, ha megnyílik az étterem, eljön a családjával Magyarországra, hogy megismerkedjen közelebbről az országgal. Reméli, hogy a Jamie's Italian étterem sikeres lehet nálunk is, az új étteremben kapható ételek nagyon egyszerűek és finomak.

Nagyon fontosnak tartom, hogy olyan emberekkel dolgozom együtt, akik megszállottak és élvezik főzést – árulja el sikerének legfőbb titkát.

Az angol tévében elindított főzőműsor óta eltelt néhány év alatt Jamie elérte, hogy tudatosan felépített és jól jövedelmező brandje ellenére sem lett megosztó személyiség, komolyan vesz olyan dolgokat, mint a közétkeztetés megreformálása vagy a helyi termelők és alapanyagok előtérbe helyezése. Angliában mai napig az egészséges táplálkozás egyik legnagyobb harcosa. Évek óta küzd az iskolai étkeztetés megreformálásáért és komoly sikereket ért el ezen a területen.

A Jamie-birodalom értékét ma közel 150 millió angol fontra becsülik, és mintegy 7000 ember dolgozik világszerte az éttermeiben. 15 év alatt 37 millió könyvet adott el, szinte minden könyve a toplisták élére került.

Legújabb könyve, a Superfood még nem jelent meg magyarul, kizárólag az egészséges, alacsony kalóriájú, leghíresebb húsmentes ételeket népszerűsíti.

Konyha – Egészség – Szépség sorozatban jelent meg Françoise Maitre könyve, **Az olívaolaj titkai**, amely ismerteti a mediterrán konyha ezt az egyik legfontosabb alapanyagát. A könyv segítségével megismerhetjük az olívaolaj áldásos hatásait, de emellett több mint harminc recept segít abban, hogy a konyhában is sokoldalúan használjuk fel az olívaolajat, élvezzük számos jó tulajdonságát.

Milyen kiállításokat nézzünk meg?

Az Angyalföldi Gyerme- és Ifjúsági Házban nyílt meg és egész áprilisban nyitva tart a **Bolondos játékok** kiállítás, amely nagy örömet szerez az ide látogató gyerekeknek. Az új és retró játékok ki is próbálhatóak a Csáládi Társasjáték Klubban és a Ki nevet a végén Társasjáték Körben.

2016. április 30-ig nézhetik meg a gyerekek és a mesék világára még emlékező szülei a Petőfi Irodalmi Múzeumban **F. Györffy Anna** grafikusművész centenáriumi kiállítását: **Mosó Masa és barátai** címmel.

F. Györffy Anna (1915–2006) az elmúlt hatvan év egyik

legtermékenyebb gyermekkönyv-illusztrátora volt. Nemzedékek nőttek fel az általa illusztrált könyveken és diafilmekben, amelyek közül a legismertebbek (Mosó Masa mosodája, Pöttyös Panni, Hófehérke, Óvoda az őserdőben) máig népszerűek. A kiállítás első ízben mutatja be a grafikus sokoldalú munkásságát iparművészeti pályakezdésétől a gyermekkönyv- és meseillusztrációig.

2016. április 1-30. között az Árkád Bevásárlóközpontban próbálhatják ki a gyerekek a **Minipolisz** interaktív játékközpontját.

A 6 különböző tematikájú háziköbba lépve a gyerekek hirtelen autószerelő műhelybe, konyhába, kertészetbe, TV-stúdióba vagy éppen egy építkezés közepébe, esetleg egy festő műhelybe csöppenhetnek. A megfelelő munkaruha felvétele után, animátorok segítségével máris autószerelőkké, kertészekké, szakácsokká, vagy éppen festőkké, TV-bemondókká, építőmesterekké válhatnak, és kipróbálhatják, hogy milyen is a felnőttek élete.

2016. március 19-től május 1-jéig látogatható a Vajdahunyadvárban a **Varázskastély** című interaktív kiállítás és játék.

A látványos interaktív kiállításba lépve a látogatók egy képzeletbeli Varázskastélyban találják magukat, ahol bátorságukat és ügyességüket próbára téve misztikus kaland részesei lehetnek.

Baljós árnyként magasodnak a kastély komor falai, égbe szökő tornyai szigorú strázsaként őrzik a Mágus titkait. Varázsfőzet kesernyés illatát hozza a kavargó szél, a közelgő léptek zajára nyikorogva feltárul a kastély hatalmas kapuja.

Vajon mi vár az ajtón túl? Ártó bűbáj vagy csodás varázslat lakozik a kastély falai között? Aki belép a kastélyba, a Káprázat és Fantázia lenyűgöző birodalmába csöppen.

A nagy sikerre tekintettel az ez év januárjától a Millenárison rendezett **Nemzetközi Űrkiállítás** nyitvatartását meghosszabbították.

Ezen a Magyarországon először látható Gateway to Space nemzetközi űrkiállítás teljes egészében megismerhető a NASA és az emberiség csillagközi kalandjainak története és szimulátorok segítségével ki is próbálható, hogy érezhetik magukat munka közben az űrkutatók.

Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeumban nyílt meg a gyerekek nagy öröme a **Mesélő Vizek** sorozat keretében **Az igazi vízipók** történetét felelevenítő kiállítás.

Százéves ebben az évben a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár. Az épület felújításra vár, a munkák idején átmeneti tárlaton **Száz!** címmel száz tárgyon keresztül mutatják be a múzeum száz évét, ahol nemcsak a zsidó vallás liturgikus tárgyait állítják ki, hanem olyan, látszólag értektelennek tűnő dolgokat is, amelyek igencsak elgondolkoztatóak és felteszik azt a kérdést, hogy mi a különbség egy hétköznapi és egy vallási tárgy vagy egy történelmi dokumentum között? Így kerülhet a műtárgylistára tejszíniöntő, vakolókanál, báli cipő, moziplakát, az 1905-ös polgári forradalom zászlaja és Kossuth Lajos névjegykártyája, vagy egy marék homok a Szentföldről.

A Műcsarmokban látható a világhírű fotográfus, **Steve McCurry** képeiből összeállított tárlat, **Legendás fotók** címmel.

A tárlaton mintegy hatvan felvétel látható, többek között a National Geographic magazin címlapján 1985-ben megjelent Afgán lány fotó is, amelyet a művész az 1984-es afganisztáni szovjet invázió után készített. Élete egyik leghihetlenebb élményének tartja, hogy a fotón szereplő csodálatos lányt megtalálta sok év után, 2001-ben, már férjes asszonyként, három gyerek édesanyjaként és újra készített róla fotót, amely szintén látható a kiállításon.

A szentendrei Czóbel Múzeum újrarendezett Czóbel állandó kiállítása nemcsak a művész kései életérzését mutatja be, hanem egy óriási életút valamennyi fontos szakaszát is, Nagybányától Párizson át Berlinig, Szentendrre visszatérve. Megcsodálhatjuk a már fiatal korában is zseniális mesterségbeli tudást és erőt felmutató önarcképét vagy az Allegro Barbarót doboló Meyer úr arcképét, de gyönyörködhetünk az élénk rózsaszínjeikkel, zöldekkel, vörösekkel megalkotott női portréit, aktjait.

A Jekatyerinburgi Szépművészeti Múzeum avantgárd gyűjteményét, az 1910-es-20-as évek orosz avantgárd művészetet mutatja be a Magyar Nemzeti Galéria, **A művészet forradalma** című kiállítása.

A gyűjtemény, az 1920-ban egy kortárs kiállításon bemutatott negyven alkotása, a korszak szinte összes avantgárd irányzatát tartalmazza, zseniális művészek remekműveivel. Végigkövethető a neoprimitivizmus, a franciás hatásokból kibontakozó orosz posztimpresszionizmus és cézanne-izmus, a konstruktivizmus. A kiállításon korabeli filmdokumentumok idézik meg az orosz birodalom történeti eseményeinek különböző hiteles mozzanatait.

Az A38 hajón látható **Bukta Imre** antiromantikus tudósítása, a Falusi second a vidéki Magyarországról.

Bukta Imrénék a Budapesttől 130 kilométerre keletre, Heves megye déli határán fekvő Mezőszemere nemcsak festői terep, de a mai magyar vidék, a vidéki élet szimbolikus terepe. Semmi nincs a városokból elképzelt falusi kurzusromantika idilljéből, azt látni, hogy az alkotó ismeri és szereti ezt a nem éppen festői világot.

Alföldi Róbert fotógyűjteménye, a **Múlt szabadsága** a Mai Manó Házban számos igazi csemegét mutat be, mint például Pernecky vörös szemű, albinós önarcképe, Pincehelyi tetoválása, Koncz András égő keze, Gémes Péter hírvivő anyaga. A hatalmas anyag nyolc év alatt állt össze, olyan alkotásokat is kibányászva a fiókok mélyéből, amelyet eddig a korszakkal foglalkozók sem láthattak.

Mit is láthatunk valójában? Ahogy Alföldi Róbert írja: „néha sötét, néha véres, sokszor (...) fizikailag fájoan szenvedélyes képet magunkról, ösztöneinkkel, fekete vágányokkal és hibáinkkal. Ezek vagyunk mi – és ez vagyok én”.

A szokásos javaslatoktól eltérően a színházi programokról a következő magazinunkban tájékoztatunk, most a kiemelkedő hangversenyprogramokra hívjuk fel a figyelmet.

Óbudai Danubia zenekar az egyik legfontosabb feladatának tartja, hogy megszólítsa a fiatalokat, hogy a zene iránti szenvedélyben a legifjabbak is osztozzanak.

A 6-14 éves korosztály számára az ifjúsági koncertsorozat tervezésénél a változatosság és a zenei igényesség a legfőbb vezérelv, terveznek operaelőadásokat, interaktív zeneszerző portrékat és hangszerbemutatókat is. Fontosnak tartják az ifjúsági sorozat évről évre megrendezését, hitük szerint felelősséggel tartoznak nemcsak a jelen, hanem a jövő közönségéért is.

A 14-16 éves korosztálynak **A zene...az kell** címmel indult program, ennek az a lényege, hogy minél több személyes kapcsolatot és élményt adjanak át ennek a klaszikus zene számára nehezen megnyíló, rendkívül érzékeny korosztálynak.

A **36. Budapesti Tavasz Fesztivál** színes összművészeti műsorral várja az érdeklődőket: komolyzene, opera, jazz és könnyűzene, pop, világzene, tánc, színház és képzőművészeti program is része a kínálatnak. A fesztivál különlegességét fokozza, hogy a legjobb magyar előadók mellett igazi világsztárok lépnek majd fel, illetve a fesztivál tizenhét napja alatt számos ős- és magyarországi bemutató, valamint társintézményekkel szoros együttműködésben megvalósuló program is lesz. A program egyik különlegessége a **Kínai Nemzeti Operaház Turandot** operaelőadása.

2016-ban több tucat helyszínen zajlanak majd az események: a Müpa és az Operaház mellett a Zeneakadémia, a Bálna, a Pesti Vigadó, a Budapest Music Center, továbbá a fővárosi színházak és kulturális intézmények, múzeumok is kiemelt programhelyszínek lesznek. A továbbra is a Müpa, a Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ, valamint a Magyar Turizmus Zrt. együttműködésében megvalósuló programsorozat Budapest meghatározó kulturális intézményeinek és helyszíneinek bevonásával folyamatosan szélesíti kínálatát.

Sokan vannak, akik a kertészkedést nagyon egyszerű, könnyen elsajátítható hobbinak tartják, holott a kert valójában nagyon bonyolult, sok közgazdasági és élettani összefüggést rejtő, és nem csupán fizikai, hanem szellemi erő kifejtését igénylő tevékenység is – vallja dr. Bálint György, a mindnyájunk által sokra értékelt, köztiszteletnek örvendő Bálint gazda.

Mit javasol Bálint gazda a tanároknak, az iskolásoknak így, a tavasz közeledtével? Létesítsünk magaságyat!

A következőkben összefoglaljuk Bálint gazda tanácsait a magaságy létesítésével kapcsolatban.

A MAGASÁGY, A MINI ÉDENKERT

Az 1867-es kiegyezés utáni kormány vallás- és közoktatási minisztere, báró Eötvös József nevéhez fűződik a liberális alapokon nyugvó népiskolai közoktatásról szóló törvény, amely kötelezettséggént írja elő az iskolákban az iskolakertek létesítését. A sok próbálkozás ellenére mindeddig nem sikerült érvényt szerezni ennek a kötelezettségnek, nemigen létesültek olyan kiskertek, ahol a tanulók kertműveléssel kapcsolatos tapasztalatokat szerezhettek volna.

A magaságyas termelési módszer viszont kis területen, sőt, olyan helyen is megvalósítható, ahol egyébként nem volna lehetőség a termelésre.

A vegyes növényállomány következtében a magaságyba vett és palántázott növények erőteljesebben fejlődnek, gyorsan nőnek és érlelnek termést, emiatt nincs szükségük bonyolult vegyi növényvédelemre. A jól, céltudatosan összeválogatott növények nem vívnak konkurenciaharcot egymással, hanem „kellemes társaságot” alkotva békésen megférnek egymással, sőt, nemritkán támogatják, segítik is egymást.

Nagy előny, hogy a magaságy egyenes derékkal, meghajlás, guggolás és térdelés nélkül ápolható. A természetdőlő növények többsége fény- és melegigényes, ezért a magaságy helyét napfényes területen kell kijelölni.

Helyezzük a magaságyat sík területre, de kedvező az is, ha a kert vagy telek kissé magasabban fekvő részére kerül. Itt ugyanis a kora tavaszi fagyok kevésbé tehetnek kárt a korán kikelt, illetve kiültetett növényekben. Az ilyen helyen attól sem kell tartanunk, hogy a tavaszi olvadás idején a sok hólé vagy a nyári heves esők vize összegyűlik, és a magaságy aljában lévő szerves anyagok rothadását idézi elő.

Kedvező, ha az uralkodó szelek irányából a magaságyat épített fal vagy kerítés védi, mert a szél nem használ a növényeknek, és kiszáritja az egyébként is nagyon vízigényes magaságy anyagát.

A magaságy elkészíthető akár egy városi ház napos udvarán is, ahol a talajt kövel burkolták, azaz a magaságy anyagának nem kell feltétlenül közvetlen kapcsolatban lennie a természetes talajjal.

Mód van a termelésre olyan telken is, amely a zöldséggyások kialakítására túlságosan keskenynek bizonyult, továbbá ott is, ahol a közelben a vizet és a talaj tápanyagait agresszíven

felvevő, magas sövény (például orgona- vagy tujasövény) van. A magaságyban termesztett növényeket függetleníteni tudjuk a talajviszonyoktól. Ez teszi lehetővé azt is, hogy a magaságyban olyan növényeket is termesszünk, amelyek egyébként az adott talajviszonyok között nem élnek meg.

A magaságy kialakításakor feltétlen hagyjunk körülötte legalább 50 cm széles utat, mert csak ez teszi lehetővé a rendszeres és kényelmes gondozást, de előnyös az is, ha vízcsp és komposztároló van a magaságy közelében.

A magaságy 80 cm magas keretének elkészítésére sokféle anyag alkalmas, megfelel a használt szélvészka és a bórdeszka is. Össze lehet róni a keretet lécekből, de vesszőfonatból is. Ahol bőségesen áll rendelkezésre faanyag, ott hosszabban kettéfűrészelt rönkfából és vasúti talpfából is igen látványos, mutatós keret készíthető.

Számolni kell azzal, hogy a faanyag az állandó öntözés, a csapadék és a téli időjárás hatására elég gyorsan romlik, korhad. Ezért a természetes fából készült keretek élettartamát csupán 4-5 évre lehet becsülni. A faanyag tartóssága lehetővé teszi a keret további két-három éves használatát.

A keretet úgy kell elkészíteni, hogy az elemek között 5 mm-es hézag legyen, amelyen keresztül a felesleges víz elszívárogthat és a levegő is cserélődhet. A hézag ennél szélesebb ne legyen, mert akkor azon a föld is kifolyik.

A következő magazinunkban Bálint gazda tájékoztat arról, hogyan építhetjük meg a magaságyat és milyen kiegészítő berendezéseket szerezzünk be.

A kép forrása: www.balintgazda.hu

VIGYÁZZUNK AZ EGÉSZSÉGÜNKRE!

Az ENSZ 1948-as megalakulásakor az Egészségügyi Világszervezet (World Health Organization) a következőképpen határozta meg az egészséget: „Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség hiánya.”

A következőkben néhány olyan természetes anyagot ismertetünk, amelyekről kiderül, hogy kamránk polcain sok esetben megtalálhatók, nagyanyáink használták ezeket. Felhasználásukkal nem helyettesítő a szakszerű orvosi kezelés, és annak módosítására sem használhatók az orvos tudta nélkül. Konkrét egészségi problémák esetén orvosától kell útmutatást kérnie.

Melyek a KAMRA legjobb GYÓGYÍTÓ SZEREI?

Szódabikarbóna Vitathatatlan, hogy széles körű felhasználhatóságának köszönhetően a szódabikarbóna a kamrapolc sokoldalú anyagai közül az egyik legfontosabb. Amellett, hogy a sütés nélkülözhetetlen hozzávalója, a szódabikarbóna miatt emelkednek meg a különféle sütemények, de hatásos „zöld” háztartási tisztító- és szagtalanítószer is: megszünteti az edények, a szemetes, a hűtőszekrény kellemetlen szagát. Mindezeket túl a szódabikarbóna egy sor egészségi probléma jelentkezésekor is használható, legyen az pelenka-kiütés vagy leégés okozta fájdalom.

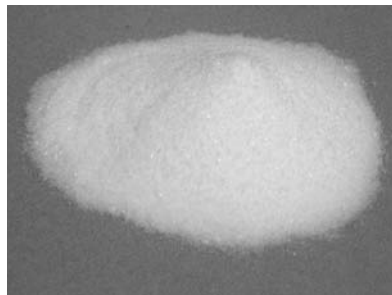
Mit tartalmaz?

A szódabikarbóna enyhén lúgos kémhatású só, amely könnyen reakcióba lép a savakkal. Ekkor pezsgés közben

szén-dioxid szabadul fel. A szódabikarbónát – más néven nátrium-hidrogén-karbonátot – a természetben ásványi formában és sziksként is előforduló nátrium-karbonátból állítják elő.

Mit mondanak a tudósok?

A jó öreg szódabikarbóna nemrég került a vesebetegségekkel foglalkozó kutatók érdeklődésének középpontjába.

Ez az olcsó konyhai alapanyag lelassítja a vesefunkció romlását egyes előrehaladott krónikus vesebetegségben szenvedő páciensek esetén.

Enyhíti a viszketést, és a különböző bőrpertélmények okozta kellemetlen tüneteket.

Csillapítja például a rovar- vagy csaláncsípés okozta égő érzést, elősegíti az irritált bőr gyorsabb gyógyulását. Közömbösíti a gyomorsavat, enyhíti a gyomorégést.

VÁSÁRLÁSI tanács

A szódabikarbóna az élelmiszerboltokban a sütési alapanyagok között található. Száraz, hűvös kamrában kell tárolni. Nagyon stabil vegyület, ezért szinte korlátlan ideig eltartható. Helyi használatához kevés vízzel kell pasztává

keverni, belsőleges használat előtt teljesen föl kell oldani.

A szódabikarbóna minden szempontból megfelel a biztonságos élelmiszerekkel szemben támasztott követelményeknek, így szabadon használható, két kivétellel: mivel magas a nátriumtartalma, a nátriumszegény étrendet követők a szódabikarbóna fogyasztása előtt kérjék ki az orvosuk véleményét.

Másik kivétel a magasvérnyomás, illetve szívélgtelenség, ilyen esetekben a magas nátriumtartalom miatt a szódabikarbóna rendszeres használata nem ajánlott.

Tea Bár teának nevezünk minden olyan italt, amelyet forró vízzel és növényi levelekkel készítünk, az igazi tea csak a leggyakrabban cserjeként emlegetett teafa leveleiből készül. A természet alapcserjének három fontosabb változata létezik: a kínai, az asszami és a kambodzsai. Az, hogy a kész tea fehér, zöld, oolong vagy fekete lesz-e, a levelek feldolgozásának a módjától függ.

A zöld teának sok tudományosan is igazolt kedvező hatása van. A fekete és az oolong tea ugyancsak szívbarát ital, mindkettő nagyon sok oxidánt tartalmaz.

Történelmi gyökerek

Az ember legalább félmillió éve főzi a tealeveleket. A kínaiak az elsők között kezdték el termesztani a növényt, amelyet már Krisztus előtt is gyógyhatásának tartottak, a halhatatlanság elixírjének vélték. Japánba a buddhista szerzetesek

hozták be a teát, amely a 12. század végén egyre népszerűbbé vált, a teázás szokása lassan az ország kultúrájának szerves része lett.

Európába a tea a 17. század elején érkezett egy holland hajóval. Amerikába hollandok vitték magukkal és hamarosan keresett gyarmati árucikk lett.

Mit mondanak a tudósok?

Brit szakértők azt állítják, hogy a fekete tea fogyasztása előnyösebb, mint a vízivás, ugyanolyan mértékben fedezi a szervezet folyadékszükségletét, mint a víz, de a szívet és a fogakat egészségesen tartja, javítja a hangulatot és a koncentrációképességet.

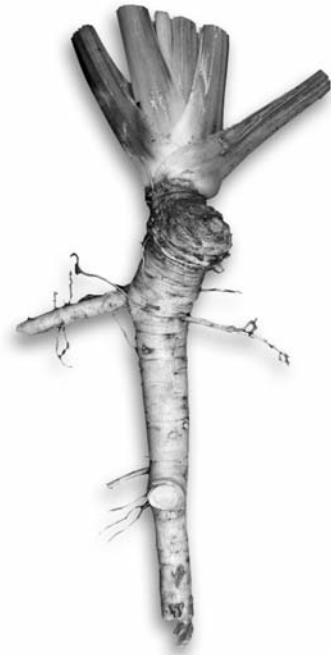
A fekete és zöld tea mellett jótékony hatásúak a különféle gyógyteák.

A levendulatea és a citromfűtea kellemesen nyugtat, a csalántea igen gazdag C-vitaminban és ásványi anyagok-

ban. Frissítő hatású a borsmentatea. Az afrikai vörös tea, a rooibos kellemes ízű, közérzetjavító ital, a csipkebogyóból készült tea több C-vitaint tartalmaz, mint a natúr narancslé. Ha lefekvés előtt elkortyolgatunk egy csésze zsályateát, jobban alszunk, a kakukk-

fűből készült tea kiváló hatású hörghurut és köhögés ellen.

Torma A tormát hagyományosan a húsvéti sonkához, főtt húsokhoz kínálják – arra viszont valószínűleg kevesen gondolnak, hogy kiváló ellenszere a meghűléseknek is.

Történelmi gyökerek

A tormát már több mint 3500 éve termesztik a gyökeréért, amelyet nemcsak erős íze miatt kedveltek, hanem gyógyító tulajdonságaiért is. A növény a londoni gyógyszerkönyvben már a 18. században is szerepelt, azaz hivatalosan gyógyszernek minősült. A péppé zúzott gyökeret borogatásra vagy bedörzsölésre használták reumás panaszok, isíás, arczsába vagy köszvény és más fájdalmas állapotok enyhítésére.

A tormában lévő, erősen csípős ízű mustárolaj-glikozidok több más növényben, például a mustárban is megtalálhatók. Ezek a vegyületek irritálják a bőrt, és a kezelés helyén az erek kitágításával vérbőrséget idéznek elő, ami hozzájárulhat a fájdalom csillapításához.

Japánban közismert a zöld vagy japán torma, ami rendkívül erős, a belőle készült zöld színű szósz japán ételekhez, például szushihoz szokták kínálni, de alkalmas a meghűlések kezelésére is.

Aki olyan szerencsés, hogy friss tomáshoz jut a piacon, az mindig csak a szükséges mennyiségű gyökeret hámozza meg és reszelje le, a reszelés után ugyanis gyorsan elveszíti csípősségét, de hő hatására is ugyanez történik. Az ecettel elkevert tormareszelék kitűnő különböző húsokhoz.

Vörösfonya-lé A vörös áfonya nem csupán nyáron fogyasztható: lé, aszalt gyümölcs és ízletes dzsem formájában egész évben rendelkezésre áll. A vörös áfonya igen magas antioxidáns-tartalmú, így különböző hurutok esetén „orvossággént” is alkalmazható.

Történelmi gyökerek

A vörös áfonya az amerikai tőzegáfonyával együtt Észak-Amerikában őshonos. Nálunk inkább a fekete áfonya fordul elő, ennek bogyói, nevük ellenére, nem feketék, hanem kékek. A vörös áfonya, ahogy már nagymamáink is tapasztalták, csillapítja a vérzést, és antibiotikus hatása miatt segítenek megakadályozni a sebek elfertőződését.

A boltokban kapható vörösfonyalevek többsége túl híg ahhoz, hogy hatásosan lehessen velük kezelni vagy éppen megelőzni fertőzéseket, ráadásul magas a cukor- vagy édesítőszer-tartalmuk. Legjobb otthon elkészíteni az italt, friss gyümölcsből, centrifugával. Savanykás, frissítő hatású italt nyárunk így.

Vörösbor A hagyományos francia étrend szinte minden tekintetben elmentes a táplálkozástudomány által jelenleg képviselt állásponttal. A fogásokhoz bőségesen használnak sajtot, vaját, tejszínt, sok a zsíros hús, a pástétom. Ennek ellenére a farnciáknál jóval alacsonyabb a szívbetegségek miatt halálozás. A kutatók külön nevet is adtak a rejtélynek, francia paradoxonnak hívják, de már korábban

is gyanították, hogy a jelenség oka a vörösbor rendszeres fogyasztása.

Történelmi gyökerek

A vörösbor első írásos említése az Ószövegetben található: miután az özönvíz visszahúzódott, és a bárka végre szárazra ért, Noé legfontosabb feladatai közé sorolta a szőlőtelepítést és a borkészítést.

A bor ősi felhasználását már a mai Irán területén megtalált, Krisztus előtt 5000 körül készült agyagedények mutatják, ezekben bortól származó anyagnyomokra bukkantak. A bor készítésének és fogyasztásának hagyománya fokozatosan elterjedt a Közel-Keleten és a mediterrán térségben. A görögök annyira szerették a bort, hogy külön istent szenteltek neki, Dionüszoszt. A rómaiak is nagy borbarátok voltak, neves orvosuk, Galenus le is írta mindazt, amit a bor gyógyító hatásáról tapasztalt.

A Római Birodalom bukását követően megkezdődött a borászat jelentőségének hanyatlása, aztán a középkori szerzetesek fogtak bele újból a borkészítésbe. A kolostorok terjedésével együtt a szerzetesek számos kitűnő szőlőt telepítettek Európa-szerte, ezek egy része még napjainkban is terem.

Mit tanácsolhatunk a borfogyasztással kapcsolatban? Mindenekelőtt mértékletességet, ez a régi bölcsesség a borivásra is vonatkozik. A vörösbor is csak akkor fejt ki kétségtelenül kedvező élettani hatását, ha fogyasztását nem vesszük túlzásba.

Fontos a vásárlásoknál figyelembe venni, hogy ne vegyünk olcsó borokat és ne is főzzünk olcsó borokkal. Egyszerű a szabály: amit nem innánk meg, azzal ne is főzzünk.

Zabpehely Kevés reggeli étel olyan kellemes, mint a zabkása, és ráadásul jól is tesz a szervezetünknek. Ennek az oka, hogy nagy hatású antioxidánsokban gazdag, így hatásos a betegségek megelőzésében is. Hatékony bőrnyugtató anyagokat is tartalmaz, ezek a házi kozmetikumok nélkülözhetetlen összetevői.

Történelmi gyökerek

Az ókori egyiptomiak nyugtató bőrkezelésként használták a zabpelyhet, de nem valószínű, hogy fogyasztották is. Már bronzkori sírokban is találtak zabpelyhet, de azt nem tudható, hogy állatok etetésére vagy emberi táplálékkul szolgált. A rómaiak csak a lovakat etették zabbal, enni nem ették.

A zabpehelyben lévő vízdoldékony rost erősíti az immunrendszert, stabilizálja a vércukorszintet és csökkenti a koleszterinszintet.

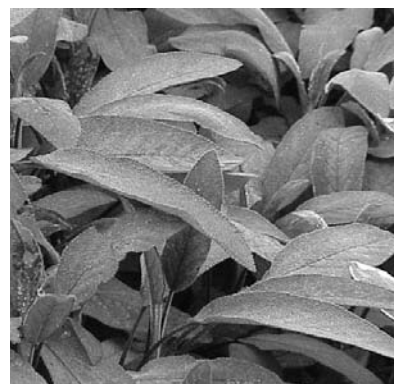
Mivel a zabpehely emésztése sokáig tart, fogyasztása után a teltségérzet is maradóbbr, ennek oka valószínűleg a zab rosttartalma.

A zabkása sokat veszít kedvező egészségi hatásából, ha sok vajat vagy cukrot adunk hozzá. De javasoljuk áfonyával, fahéjjal, aprított olajos magvakkal, őrölt lenmaggal vagy mazsolával és gyümölcsökkel gazdagítani.

A boltokban kapható zabpelyhek tápértéküket tekintve szinte egyformák, légmentesen záró edényben tárolva akár hat hónapig is eláll.

Zsálya Hogyan halhatna meg az, akit a zsálya nő a kertjében? – teszi fel a kérdést egy angol mondás. Igaz, hogy kiváló szer különböző emésztési pan-

szok, torokfájás, megfűlés kezelésére, de használható húskok tartósítására is.

A szárított zsálya az élelmiszerboltok fűszerpolcain található, de felhasználás előtt érdemes megszagolni, hogy eléggé illatos-e, friss-e, mert csak ebben az esetben hatékony igazán.

A képek forrása: www.wikimedia.org

A KAMRAPATIKA sorozat befejezésekor reméljük, sikerült felhívni a figyelmet arra, hogy milyen gyógyító hatása van számos jól ismert és olcsó, a kamra polcain valószínűleg bárkinél megtalálható élelmiszernek, milyen sok élelmiszer működik „gyógyszerként”. Ezeket a gyógymódokat évezredek óta alkalmazták napi rendszerességgel, így nagy a valószínűsége annak, hogy hatásosak. Azt szerettük volna hangsúlyozni, hogy mennyi mindent tehetünk önmagunkért, nem csupán a tünetek enyhítéséért, hanem azért is, hogy jobban érezzük magunkat és segítsük szervezetünk természetes gyógyulási folyamatait.

A Reader's Digest Kamrapatika című könyve alapján összeállította:

DIBÁS GABRIELLA

ELŐFIZETÉS

az *Új Magiszter* magazinra

Kedves Óvodapedagógusok, Tanítók, Tanárok!

Az Új Magiszter a pedagógusok és diákok évente négy alkalommal megjelenő életmód- és iskolamagazinja. **Éves előfizetési díja: 1500 Ft.**

Amennyiben az intézményen belül – akár könyvtár számára is – egyszerre öt példányt rendelnek meg, a megrendelés összegéből 10%-os kedvezményt adunk.

A magazin megrendelhető a mellékelt megrendelőlapon, a pénzösszeg egyidejű átutalásával.

A megrendelésről a számlát az első megküldött lappal együtt postázzuk.

Bankszámlaszámunk: **OTP Bank Nyrt. 11708001-20520380**

Cím: **MET Központi Iroda 1086 Budapest, Dankó utca 11.**

ELŐFIZETÉS AZ ÚJ MAGISZTER MAGAZINRA

Megrendelem az Új Magiszter című magazint példányban,
a intézmény,
illetve magánszemély részére.
Pontos név és cím:
.....

A megrendeléssel együtt az előfizetés díját átutalom.

.....

.....

aláírás